

# BUDGET



FÖGLÖ  
KOMMUN

## FÖR ÅR 2025

	2023	2024	2025
	Bokslut	Budget	Budget
Invånarantal	504	504	509
Skatte %	17,50	18,50	18,50
Skatteintäkter, 1000 euro <sup>1) 2)</sup>	1.983	2.095	2.123
Årsbidrag, 1000 euro	- 52	- 376	10
Avskrivningar, 1000 euro	337	380	339
Årsbidrag i % av avskrivningarna	- 15	- 99	3
Lån, 1000 euro	303	629	881
Lån, euro/inv.	600	1.249	1.731
<sup>1)</sup> Varav fastighetsskattens avkastning	171.817	191.000	193.500
<sup>2)</sup> Varav samfundsskattens avkastning	157.665	190.000	166.500
Verksamhetskostnader euro/invånare	9.068	9.988	9.670
Verksamhetsintäkter euro/invånare	2.030	2.405	2.362

## **BUDGET ÅR 2025**

### **INNEHÅLLSFÖRTECKNING**

	Sida	
Kommundirektörens översikt	1	
Budgetens bindande nivåer	3	
Upphandlingen	3	
Sammandrag av budget och åtgärder 2025	4	
Budgetuppställning inklusive resultatansvariga	5	
Personalförteckning	5	
<b>FINANSIERING</b>		
Resultaträkning	7	
Finansieringsanalys	8	
<b>DRIFTSEKONOMIDELLEN</b>		
CENTRALNÄMNDEN	Val	9
REVISORERNA	Revision	9
KOMMUNSTYRELSEN	Allmän förvaltning	10
	Näringslivsutveckling	12
	IT-tjänster	15
	Skärgårds- och kollektivtrafiken	16
	Medborgarinstitutet	17
	Biblioteksverksamhet	18
	Kommunernas socialtjänst (KST)	18
	Hemvård	19
	Annagården ESB	21
LANTBRUKSNÄMNDEN	Lantbruksnämnden	24
BILDNINGSNÄMNDEN	Barnomsorg	25
	Grundskolan	27
BYGGNADS- OCH TEKNISKA NÄMNDEN	Byggnadsinspektionen	31
	Brand- och räddningsväsendet	32
	Tekniska nämnden	34
	Gator och vägljusnät	35
	Kommunalvägar	36
	Avfallshantering	37
	Hamnverket	37
	Vattenverket	39
	Avloppsreningsverket	39
	Fastigheter, byggnader, lokaler	41
	Tullkamarplans fastigheter	43
	Kommunens radhus	45
	Annagårdens pensionärsbostäder	45
FRITIDS- OCH KULTURNÄMNDEN	Kulturverksamhet	46
	Fritidsverksamhet	47
<b>INVESTERINGAR</b>		50
Lånetablå		51
<b>BILAGA</b>		
Fördelning av driftskostnaderna för skolan, äldreomsorgen och barnomsorgen		

## KOMMUNDIREKTÖRENS ÖVERSIKT

### *Skatterna och landskapsandelarna*

Budgeten för 2025 är uppgjord på basen av ett år (2023) då skatterna från förvärvsinkomsterna ökade med 4,0 % jämfört med 2022 medan samfundsskatterna minskade kraftigt, med hela 32,1 %, varvid totala utfallet blir – 0,6 % (preliminära uppgifter per 30 september). Minskningen av samfundsskatterna beror till stor del på att den tillfälligt förhöjda andelen under pandemiåren 2020-2021 från år 2023 sänktes med 10 %, men också delvis på lägre beskattningsbara inkomster för företagen.

Skatteutvecklingen för åren 2024-2025 beräknas beträffande förvärvsinkomstskatten utvecklas med + 2,5 % 2024 och + 3,0 % 2025. Nivån för samfundsskatten uppskattas växa med 7,5 % 2024 och 2,5 % 2025. Utvecklingen och framtiden för kommunens största företag, i fiskodlings- och förädlingsbranschen, är beträffande samfundsskatterna avgörande. Kommunernas andel av samfundsskatten utgjorde 2021 44,34 %, 2022 33,76 %, 2023 23,91 % och fr o m 2024 23,69 % (10 %-ig förhöjning åren 2020-2021 för att motverka covid-19-pandemins effekter, medan kommunsektorns andel från 2023 sänktes med ca 10 %). Skattesatsen för samfund i Finland är sedan 2014 i sammanhanget måttliga 20 % för att locka till företagsetableringar i Finland som ett led i skattekonkurrensen inom framförallt Europa.

Beträffande skatteinkomsterna kan konstateras att de på Åland förekommande avdragen i kommunalbeskattningen är betydande. Av sammantagna förvärvsinkomster på knappa 12,6 miljoner euro återstår efter avdrag mm ca 8,25 miljoner euro att beskattas, vilket innebär att den effektiva skattegraden för Föglös del uppgår till ca 11,50 %. Kommunens skatteintäkter ”försvinner” sålunda till ca. 34 % genom olika avdrag och gottgörelser samt uteblivna skatteintäkter från utlandsinkomster (pensioner, sjömän). I reda pengar betydde avdragen och bortfallet 2022 (senaste fastställda beskattningen) totalt ca 756.000 euro.

Prognosen för bokslutet 2024 är fortsatt underskott, men den negativa utvecklingen har vänt och i budget 2025 beräknas driften vara i balans, delvis som en följd av större besparingsåtgärder. Driftskostnaderna har påverkats uppåt närmast av stark inflation och relativt stora kollektivavtalsenliga löneförhöjningar. Räntorna på lån steg kraftigt 2023, men läget börjar nu stabiliseras och räntorna har sjunkit en del. Kommunens skuldsättning har ändå varit så pass låg att räntekostnaderna ändå varit på en rimlig nivå.

Skattesatserna föreslås oförändrade i budget 2025. Tryck på skattehöjningar framöver finns dock i och med de stora negativa effekter det nuvarande landskapsandelssystemet innebär för Föglö kombinerat med en kommande större investering i skolbyggnaden.

Fr.o.m. 1.1.2018 infördes nuvarande landskapsandelssystem för Åland. Den nuvarande lagen innebär för Föglö kommun kraftigt mindre landskapsandelar jämfört med tidigare. För systemet fanns ett treårigt övergångssystem där förlusten i andelar komparerades enligt en sjunkande skala 75-50-25 %. 2021 var första året utan övergångskompensation och ”förlusten” jämfört med tidigare system uppgår för närvarande uppskattningsvis till mellan 350.000 - 450.000 € för Föglös del. Det nuvarande landskapsandelssystemet innebär att det är i princip omöjligt att få ett överskott i ekonomin för att kunna spara till investeringar. Föglö kommun var den kommun som förlorade överlägset mest då nuvarande landskapsandelssystem infördes.

### *Sysselsättning, befolkning och kommunikationer*

Sysselsättningsgraden på Föglö är mycket god och under året har endast 1-4 arbetslösa personer varit arbetslösa månadsvis. I vissa sektorer råder tidvis brist på arbetskraft.

Befolkningsutvecklingen de senaste 20 åren har varit negativ. En ökad inflyttning eftersträvas. Vid årsskiftet 2004/2005 hade kommunen 607 invånare medan befolkningen vid senaste årsskifte uppgick till 509 personer, som dock innebar en liten ökning från året innan. Som lägst var Föglö nere i 501 personer årsskiftet 2021/2022. Glädjande är att en föryngring av befolkningen skett då antalet barn i åldern 0-6 år och även grundskoleåldern haft en stigande trend, vilket är bra för daghem och skola. Tyvärr har dock åren 2022-2024 endast ett fåtal barn fötts i kommunen.

Ett stort orosmoln är kommunikationerna. En väl fungerande trafik är en förutsättning ifall man önskar en positiv befolkningsutveckling. Hösten 2024 har det tyvärr igen talats om ”översyn” av trafiken 2025, vilket ofta brukar betyda inskränkningar i trafiken. Man får hoppas att förnuftet får segra och trafiken får fortgå på minst nuvarande nivå. Kommunen har förhoppningar om att den s.k. ”korttruttsutbyggnaden” så småningom skulle verkställas både beträffande ”östra Föglö” och ”västra Föglö” (tunnel eller annan fast förbindelse). Önskemålet från kommuninvånarna är en direkt fast förbindelse, vilket avsevärt skulle bidra till en positiv framtidsutveckling.

### **Budgetmålsättningar och –prioriteringar**

Ett ekonomiskt tänkande skall genomsyra verksamheterna så att överskridningar av givna budgetanslag inte skall förekomma. Liksom tidigare prioriteras kommunens basuppgifter äldre- och barnomsorg samt grundskolan i resurstilldelningen.

Arbetet med driftsbudgeten 2025 har genomsyrats av att sträva till att uppnå ett besparingsmål för att så småningom få driftsbudgeten i balans. Detta innebär förstås endel tunga beslut och en koncentration till kommunens basuppgifter, medan icke lagstadgade uppgifter skurits ner och till vissa delar helt strukits. Kommunens verksamhet är nu slimmad. De relativt sett stora löneförhöjningar som kollektivavtalen givit har gjort arbetet svårare.

Förutsättningarna att kunna erbjuda kommuninvånarna annat än basservicen är utmanande också på grund av det höga kostnadstrycket inom övrig socialvård (= KST) och de otillräckliga landskapsandelarna, men förhoppningsvis skall föglöborna kunna känna att man erbjuds någonting extra inom t.ex. kultur- och fritidssektorn som kanske förgyller tillvaron. Inom resultatområdet Näringslivsutveckling finns anslag för att stöda satsningar inom näringslivet för att stimulera och hjälpa bland annat nyföretagsamhet. Medis kursverksamhet fortgår också och utvecklas förhoppningsvis från den nu ganska låga nivån vad gäller deltagare på Föglö.

Kommunen har, i motsats till flera andra kommuner, ännu en buffert för några år framåt gällande driften, men också ett investeringstryck beträffande bland annat skolfastigheten som endast kan hanteras med externa medel. En liten kommun kan inte göra några större ”oplanerade utsvävningar” utan en framsynt ekonomiskt riktig planering är av stor vikt för att även i framtiden kunna garantera basservicen. En positiv befolkningsutveckling skulle vara viktig då bland annat skolan skulle behöva ett större underlag av elever för att inte vara ohållbart dyr.

Tack vare framsynt planering har kommunen kunnat undvika drastiska nedskärningar, permitteringar, skattehöjningar eller stor upplåning. Kommunens skuldsättning beräknas stiga framöver då kommunen kommer att behöva lyfta ett större lån för byggprojektet vid Föglö grundskola. Ifall budgeten förverkligas uppgår lånebördan vid årets slut till ca. 1731 €/invånare i kommunen.

Grunden för kommunens avgiftspolitik är fortsättningsvis att ”användaren betalar” för sådan service som inte är basservice (dvs. omsorg och utbildning) eller kan utnyttjas av alla, dvs. avgifterna skall så långt som möjligt täcka kostnaderna för denna typ av service. I framtiden torde alla avgifters betydelse som finansieringskälla för servicen öka.

### **Investeringar**

Investeringar granskas nogsamt för att utröna deras återverkan på driftsbudgeten innan de verkställs. I regel verkställs endast sådant som finns upptaget i kommunplanen. Med anledning av det kommande byggprojektet vid Föglö grundskola är i princip inga andra investeringar ekonomiskt möjliga förutom sådana som är ”självbärande” (dvs nyttjarna betalar via avgifter, hyror och liknande) eller annars tvingande. 2025 finns i investeringsdelen upptaget några sådana investeringar.

Kommunplan för åren 2025-2029 antas i samband med budgeten för 2025. Stor vikt läggs vid denna plan som efterföljs i den långsiktiga ekonomiska planeringen i kommunen och revideras vartannat år.

### **Personalen, arbetsmiljön, lönerna och lönebikostnaderna**

En god personalpolitik är viktigt. Personalstyrkan eftersträvas vara rätt dimensionerad. Arbetsmiljön utformas i största möjliga utsträckning så att personalen trivs. Föglö kommun har i huvudsak funktionella och välfungerande verksamhetsutrymmen, dock finns ombyggnads-/nybyggnadsbehov vid skolan pga problem med inomhusluften i vissa delar av byggnaden. En särskilt tillsatt arbetsgrupp arbetar med den frågan.

Kollektivavtalet för den kommunala sektorn (AKTA) för perioden 01.04.2022 – 30.04.2025 innehöll en hel del löneförhöjningar. Beträffande avtalen fr o m 1.5.2025 förhandlas under våren 2025. I budgeten har beaktats en lönejustering om 2,0 %, vilket sammantaget med verkställda löneförhöjningar 2024 ger en kostnadseffekt på lönerna om 4,0 % i budgeten 2025 jämfört med budgeterade löner 2024. Lönebikostnaderna uppskattas uppgå till 22 % (pensions-, sjuk-, arbetslöshets-, olycksfalls-, liv- och ansvarsförsäkringspremier).

#### *Personalpolitiska direktiv*

Generell begränsning; *ny personal* får inte anställas utan kommunstyrelsens medgivande och dessutom endast inom de ramar som kommunfullmäktige bestämt i samband med att anslaget godkänts. När en tjänst/arbetsavtal blir vakant skall den alltid prövas efter utvärdering av respektive organ som anställer.

Kommundirektören fastställer lönerna för kommunens arbetstagare inom ramen för tillgängliga budgetanslag/-ramar. Lönerna för tjänsteinnehavare fastställs i sista hand av kommunstyrelsen efter att kommundirektören förhandlat om dessa med respektive avtalsorganisationer och tjänsteinnehavare.

Kommundirektören är kommunens arbetsgivarrepresentant och handhar enligt huvudregeln kommunens personalfrågor, men kan vid behov delegera dylika frågor till respektive ledande tjänsteinnehavare. Tolkningar av avtalsfrågor handhas av den gemensamma avtalschefen. Vikarier skall undvikas och högst anställas inom budgetens ramar. Beslut om omplaceringar av personal fattas av kommundirektören, liksom alla semesterbeslut.

Kortare tjänstledigheter utan lön kan beviljas om inte särskilda skäl talar för annat, som t.ex. problem med att erhålla vikarier. Beslut fattas i regel av kommundirektören i enlighet med gällande regler. Principer för tjänst-/arbetsledigheter fastställdes av kommunstyrelsen 1.12.2015 § 218.

Semestrarna skall placeras så att vikariebehovet minimeras. Beslut fattas av kommundirektören efter samråd med enhetsförestandarna och efter att personalen fått framföra sina önskemål. Möjligheten till semesterpenningaledighet (= utbyte av semesterpenning mot ledig tid) tas upp i samband med att sommarsemestrarna fastställs. Semesterpenningaledighet kan beviljas såvida inget behov av vikarie finns och beviljas av kommundirektören. En personalhandbok utgående från kollektivavtalen tas fram under året innefattande regler för bl a maximal semesterlöneskuld och andra personalrelaterade frågor.

En positiv inställning till önskemål om deltidsarbete hålles, ifall arbetstagare/ tjänsteinnehavare så önskar och saken kan ordnas utan problem.

### **BUDGETENS BINDANDE NIVÅER**

Anslaget för varje resultatområde är bindande gentemot kommunfullmäktige med beaktande av de målsättningar och eventuella begränsningar som kommunfullmäktige fastställt i samband med att anslaget godkännts. För varje resultatområde finns ett resultatansvarigt organ och/eller en resultatansvarig person. Dessa ansvarar för att det beviljade anslaget används i enlighet med budgetens riktlinjer och målsättningar till avsett ändamål och på ett ekonomiskt och riktigt sätt. Kort sagt; dessa resultatansvariga ansvarar för kommunens ekonomi och verksamhet inom "sitt" område, och står i samband med bokslut och revision till svars för året.

Tilläggsbudgeter skall i princip inte existera, förutom av synnerliga skäl. Enda möjligheten till tilläggsanslag skall vara utomstående pålagor som förvaltningsorganen inte kan påverka, eller i extrema fall där målsättningen för resultatområdet är omöjligt att uppfylla utan tilläggsanslag eller andra alternativ är uppenbart oförmånligare ur kommunens synvinkel.

De i budgeten nämnda förvaltningsorganen kan indela resultatområdena i mindre uppgiftsenheter och fördela anslaget åt resultatenheterna. Dessa delanslag är bindande gentemot förvaltningsorganet med beaktande av målsättningar och eventuella begränsningar som förvaltningsorganet specifikt fastställer. Kontoplaner utgående från beviljade anslag uppgörs och godkänns av respektive ledande tjänsteinnehavare och ansvarspersoner. Investeringsdelens anslag står till respektive förvaltningsorgans disposition för det ändamål och med de eventuella begränsningar som kommunfullmäktige fastställt i samband med att anslaget godkännts.

### **UPPHANDLINGEN (Avser inköp, inte försäljning)**

Vid inköp av inventarier överstigande 4.000 euro exkl. moms. skall anbud/offert inbegäras från minst tre (3) leverantörer. Offert skall inbegäras även av lokala företagare ifall dessa kan tillhandahålla efterfrågad vara. Anbud kan inbegäras även för mindre inköp ifall respektive resultatansvarig så önskar. Vid entreprenadupphandling är motsvarande gräns 25.000 euro exkl. moms. I övrigt samma regler som beträffande lös egendom.

Upphandlingen handhas som tjänsteinnehavarbeslut inom anslagets ramar och då lägsta anbud antas. För entreprenader gäller en övre gräns om 15.000 euro exkl. moms. Ifall respektive resultatansvarig vid val av likvärdiga anbud (uppfyller kraven) önskar anta annat än lägsta anbud förs ärendet till respektive förvaltningsorgan för beslut. Strävan är att så långt som möjligt anlita lokala leverantörer/entreprenörer när de kan matcha priserna. Rekommenderas att om inte minst två anbud föreligger bör nämnden/anbudstagaren alltid ta i övervägande om projektet/entreprenaden/inköpet skall utbudas på nytt alternativt skjutas upp.

2016 infördes som obligatoriskt förfaringsätt "Öppningsprotokoll" vid upphandlingar av entreprenader/löseegendom där förutom ledande tjänsteinnehavare även kommundirektören närvarar och vid behov även respektive förvaltningsorgans ordförande. Detta för att erhålla en bättre beredning av upphandlingsärendena inför förvaltningsorganen så att en färdig beredning skall finnas när organet sammanträder. Förfaringsättet uppskattas också kunna bidra till en säkrare upphandling samt snabba upp processen vid upphandling.

## SAMMANDRAG AV BUDGET OCH ÅTGÄRDER 2025

Resultatenheter	Drifts- kostnader	Drifts- inkomster	Drift netto	Räntor	Avskriv- ningar	Totalt
Valnämnden	0	0	0	0	0	0
Revisorerna	6000	0	6000	0	0	6000
Kommunstyrelsen	2437000	397000	2040000	0	0	2040000
Lantbruksnämnden	9500	2400	7100	0	0	7100
Bildningsnämnden	1829169	143043	1686126	0	16874	1703000
Byggnads- och tekniska nämnden	1188804	1241901	-53097	6880	322217	276000
Fritids- och kulturnämnden	44600	10970	33630	120	1250	35000
<b>Totalt</b>	<b>5515073</b>	<b>1795314</b>	<b>3719759</b>	<b>7000</b>	<b>340341</b>	<b>4067100</b>

	Kostnader	Intäkter	Netto
<b>Investeringar</b>	409175	25000	384175

	Kostnader	Intäkter	Netto
<b>Finansiering</b>	31000	4013000	-3982000

	Kostnader	Intäkter	Netto
<b>Totalbudgeten</b>	5955248	5833314	121934

### Utredningar och större åtgärder 2025

- \* En satsning på digitalisering, IT-utveckling, genomförs i samarbete med övriga kommuner inom ramen för Nätverket för hållbara kommuner, i första hand genom att köpa tjänster från ÅDA.
- \* Samarbetsmöjligheter kring administrativa tjänster som löneräkning och bokföring utreds via Ålands kommunförbund under 2025
- \* 2025 utreds en övergång till att fr o m 2026 tillhandahålla Föglöbladet elektroniskt förutom sommarnumret ”Föglö sommar” som fortsättningsvis skulle skickas till alla postlådor.
- \* En arbetsgrupp tillsätts för utredning av centralkök för kommunens kosthåll. Uppdraget innefattar även att utreda en eventuell privatisering av kosthåll.
- \* Föglö kommun tar initialt initiativ att vara huvudman för en HR-specialist för de kommuner som önskar ett samarbete kring detta. Frågan framförs också till Ålands kommunförbund för en gemensam HR-specialist (eller flera beroende på behov) för åtminstone ÅKF:s medlemmar som en långsiktig lösning.
- \* Försäljning av aktier i Föglö Fastighets Ab och Sanda Fastighets Ab utreds och kan verkställas.
- \* Föglö kommun tar initiativ till att i kollektivavtal möjliggöra 2 års anställningar för icke-behöriga på vakanta tjänster/arbetsavtal
- \* Fritids- och kulturnämnden indras per 31.12.2025 och kultur- och fritidsverksamheten underställs kommunstyrelsen. Förvaltningsstadgan ändras i enlighet med detta och upplägg för verksamheten presenteras under våren 2025
- \* Föglö grundskola/bildningsnämnden ges i uppdrag att aktivt marknadsföra skolan för att ta emot elever från andra kommuner som köptjänst
- \* Agenda 2030-gruppen dras in som kommunalt organ fr o m 1.1.2025. Se i övrigt resultatområde Tekniska nämnden
- \* Tullhuset; under 2025 utreds alternativa användningsområden för Tullhuset i framtiden, dels gällande egen kommunal verksamhet men också i samråd med näringslivet genom marknadsdialoger, med syfte att säkerställa ett långsiktigt användningsområde för byggnaden i kommunens ägo.

Hänvisas i övrigt till respektive resultatområde för aktuella åtgärder 2025.

## Budgetuppställning inklusive resultatansvariga (utöver förvaltningsorganen som alltid är ansvariga)

Organ	Resultatområde	Kostnadsställe	Resultatansvarig
Centralnämnden	Val		
Revisorerna	Revision		
Kommunstyrelsen	Allmän förvaltning		Kommundirektören
	Näringslivsutveckling		Kommundirektören
	IT-tjänster		Kommundirektören
	Skärgårds- och kollektivtrafiken		Byråsekreteraren
	Medis		Medis kontaktperson
	Biblioteket		Bibliotekssekreteraren
	Kommunernas socialtjänst		Kommundirektören
	Hemvård och köksservice	Annagårdens kök	Äldreomsorgschefen
		Hemvård och närståendestöd	Äldreomsorgschefen
		Annagården ESB	Äldreomsorgschefen
Lantbruksnämnden	Lantbruksförvaltningen		Lantbrukssekreteraren
Bildningsnämnden	Barnomsorg	Daghemmet Myran inkl eftis	Daghemsföreståndaren
		Hemvårdsstöd	Bildningschefen
	Grundskolan	Undervisning och skjutsar	Skolföreståndaren och bildningschefen
		Skolbespisning	Skolföreståndaren och bildningschefen
		Fastighet och gård	Skolföreståndaren och bildningschefen
Fritids- och kulturnämnden	Kulturverksamhet	Museiverksamhet	
		Övrig kulturverksamhet	
	Fritidsverksamhet	Ungdomsverksamhet	
		Idrottsverksamhet	
		Övrig fritidsverksamhet	
Byggnads-/tekniska nämnden	Byggnadsinspektionen		Byggnadsinspektören
	Brand- och räddningsväsendet		Kommunteknikern
	Tekniska nämnden		Kommunteknikern
	Gator och vägljusnät		Kommunteknikern
	Kommunalvägar		Kommunteknikern
	Avfallshantering		Kommunteknikern
	Hamnverket		Kommunteknikern
	Vattenverket		Kommunteknikern
	Avloppsreningsverket		Kommunteknikern
	Fastigheter, byggnader, lokaler	De olika fastigheterna	Kommunteknikern
	Tullkammarplans fastigheter	De olika fastigheterna	Kommunteknikern
	Kommunens radhus		Kommunteknikern
	Annagårdens pensionärsbost.	Kommunteknikern	

## Personalförteckning

Enhet	Budget 2024	Budget 2025	Anmärkning
<b>Centralförvaltning</b>	<b>3,20</b>	<b>3,20</b>	
Kommundirektör	1,00	1,00	
Byråsekreterare	1,00	1,00	
Bokförare/kanslist	0,60	0,60	
Löneräknare	0,60	0,60	
<b>Äldreomsorg</b>	<b>20,02</b>	<b>18,57</b>	
Äldreomsorgschef	1,00	1,00	
Omvårdnadsledare	1,00	1,00	
Administrativt stöd	0,30	0,30	
Sysselsättningsinstruktör	0,20	0,20	
Närvårdare, dag	8,30	7,80	
Närvårdare, natt	2,01	2,01	
Vårdare	1,00	1,00	
Vårdbiträde	1,00	0,80	
Hemvårdare	1,50	0,75	



Kock, ansvarig	0,8366	0,8366	
Kock 2	0,8725	0,8725	
Köksbiträde	1,00	1,00	
Lokalvårdare	1,00	1,00	
<b>Barnomsorg</b>	<b>8,17</b>	<b>7,95</b>	
Barnomsorgschef (utbildningschef)	0,15	0,15	Köptjänst Sottunga
Daghemsföreståndare	1,00	1,00	
Lärare inom barnomsorgen	1,00	1,00	
Barnskötare inkl eftis	4,40	2,80	
"		0,7843	1.1 - 10.8.2025
"		0,20	1.1 - 17.8.2025
Daghemsassistent	1,20	0,80	
"		0,80	1.1 - 17.8.2025
Köksbiträde	0,284	0,284	
Speciallärare	0,0341	0,0341	60 timmar köptjänst
Barnomsorgspsykolog	0,0511	0,0511	Köptjänst Mariehamn
Kurator	0,0511	0,0511	90 timmar
<b>Grundskola</b>	<b>15,33</b>	<b>15,38</b>	
Bildningschef	0,25	0,25	Köptjänst Sottunga
Skolföreståndare	1,00	1,00	
Klasslärare	2,00	2,00	2 st
Klass- och speciallärare	1,00	1,00	
Timlärare i huvudsyssla klassläraruppgifter	0,7083	1,6875	2024; 1 st 2025; 2 st
Timlärare i huvudsyssla i slöjd	0,8333	0,7708	
Timlärare i huvudsyssla i svenska och engelska	0,7619	1,00	2024; endast engelska
Timlärare i huvudsyssla i olika ämnen	1,5455	0,7174	2024; 2 st 2025; 1 st
Timlärare i huvudsyssla i förberedande undervisning (FBU)	1,00		Endast vt-24
Timlärare i huvudsyssla specialklassundervisning	0,9545	1,00	
Timlärare i huvudsyssla träningsundervisning		0,7273	Fr o m hösten 2025
Timlärare i bisyssla i franska	0,10		
Timlärare i bisyssla i spanska	0,10	0,10	
Timlärare i bisyssla i hemkunskap	0,087		
Eleassistenter	2,0686	2,2083	2024: 3 st 2025: 4 st
Kurator	0,0891	0,0891	133 timmar (19 v á 7 t/v)
Skolpsykolog			Köptjänst Mariehamn
Hemundervisning, tillsyn			Köptjänst Mariehamn
Kock, ansvarig	0,915	0,915	
Köksbiträde	0,915	0,915	
Lokalvårdare	1,00	1,00	
<b>Tekniska sektorn</b>	<b>5,33</b>	<b>4,33</b>	
Kommuntekniker	0,70	0,70	
Byggnadsinspektör	0,30	0,30	
Kanslist	0,40	0,40	
Arbetsledare	1,00	0,00	
Serviceman/fastighetsskötare	2,00	2,00	2 st
Lokalvårdare	0,9317	0,9317	2 st
<b>Övrigt</b>	<b>1,09</b>	<b>1,07</b>	
Bibliotekssekreterare	0,517	0,517	
Ungdom/idrott/fritid - ledare	Timavlönade	Timavlönade	
Näringskoordinator/kommunikatör	0,40	0,40	Timlön
Lantbrukssekreterare	0,1769	0,1532	Köptjänst Hammarland
<b>Totalt, egna</b>	<b>52,43</b>	<b>49,82</b>	
<b>Totalt, inklusive köptjänster</b>	<b>53,14</b>	<b>50,51</b>	



**FINANSIERING****RESULTATRÄKNING (extern)**

	<b>Bokslut 2023</b>	<b>Budget 2024</b>	<b>Budget 2025</b>
<b>Verksamhetens intäkter</b>	1 023 354	1 212 357	1 202 314
<b>Verksamhetens kostnader</b>	- 4 570 479	- 5 034 043	- 4 922 073
<b>Verksamhetsbidrag</b>	<b>- 3 547 125</b>	<b>- 3 821 686</b>	<b>- 3 719 759</b>
<b>Skatteinkomster</b>	1 983 569	2 095 000	2 123 000 <sup>1</sup>
<b>Landskapsandelar</b>	1 511 944	1 342 433	1 602 200 <sup>2</sup>
<b>Finansiella intäkter och kostnader</b>	- 535	7 800	5 133 <sup>3</sup>
<b>Årsbidrag</b>	<b>- 52 147</b>	<b>- 376 453</b>	<b>10 574</b>
<b>Avskrivningar och nedskrivningar</b>	- 337 363	- 380 167	- 339 497
<b>Extraordinära poster</b>	0	0	0
<b>Räkenskapsperiodens resultat</b>	<b>- 389 510</b>	<b>- 756 620</b>	<b>- 328 923</b>
<b>Ökning/minskning avskrivningsdifferens</b>	6 262	6 262	6 262
<b>Ökning/minskning fonder</b>	5 815	0	0
<b>Räkenskapsperiodens över-/underskott</b>	<b>- 377 433</b>	<b>- 750 358</b>	<b>- 322 661</b>

<sup>1</sup> Skatteinkomsterna utgör följande;

Kommunalskatt	1 679 000	
* prognos; ökar 2024 med 2,5 % och 2025 med 3,0 %. Beskattningar inkomst 9.078.000 euro.		
Samfundsskatt	166 500	
Fastighetsskatt	193 500	
* oförändrade skattenivåer 2025 jämfört med 2024		
Källskatt	11 000	
Samfundsskatt, kompenserad via LR	73 000	2.123.000

<sup>2</sup> Landskapsandelarna utgörs av följande enligt preliminära uppgifter från LR;

Barnomsorgen	139 000	
Äldreomsorgen	280 000	
Grundskolan	529 000	
Bibliotek, idrott, ungdom, kultur		9 172
Kollektivtrafiken	12 000	
Kompensationer LR för skatteavdrag	100 000	
Skattekomplettering	533 028	1.602.000

<sup>3</sup> Finansiella intäkter och kostnader utgörs av följande;

Räntekostnader på lån	7 000	
Övriga finansiella kostnader	667	
Finansiella intäkter	12 800	5.133

## FINANSIERINGSANALYS

	<b>Bokslut 2023</b>	<b>Budget 2024</b>	<b>Budget 2025</b>
Årsbidrag	- 52 147	- 376 453	10 574
Investeringsutgifter	- 341 577	- 855 200	- 409 175
Finansieringsandelar för investeringar	0	0	10 000
Försäljning av tillgångar bestående aktiva	0	9 800	15 000
<b>Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde</b>	<b>- 393 724</b>	<b>- 1 221 853</b>	<b>- 373 601</b>
Ökning av långfristiga lån	0	350 000	275 000
Minskning av långfristiga lån	- 21 271	- 23 233	- 23 333
Förändring av kortfristiga lån	- 11 935	0	0
Förändringar i eget kapital	0	0	0
Förändringar av förvaltade medel och kapital	- 616	0	0
Förändring av fordringar	43 957	0	0
Förändringar av räntefria skulder	73 370	0	0
<b>Finansieringens kassaflöde</b>	<b>83 505</b>	<b>326 767</b>	<b>251 667</b>
<b>Förändring av likvida medel</b>	<b>- 310 219</b>	<b>- 895 086</b>	<b>- 121 934</b>
<b>Skuldbörda</b>	<b>302 633</b>	<b>629 527</b>	<b>881 115</b>
<b>Lån per invånare</b>	<b>600</b>	<b>1 249</b>	<b>1 731</b>

# DRIFTSEKONOMIDELLEN

## CENTRALNÄMNDEN

### RESULTATOMRÅDE: VAL

#### Verksamhet:

Resultatområdet omfattar europeiska, statliga, landskaps- och kommunalval. Dessutom vid eventuella förekommande fall också kommunala folkomröstningar.

	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Förändring
<b>Kostnader</b>	6 877	6 900	0	
<b>Intäkter</b>	4 835	5 400	0	
<b>ANSLAG</b>	2 042	1 500	0	

#### Mål:

Valen genomförs i enlighet med gällande lagstiftning. Under 2025 är inga ordinarie val aktuella.

Den kommunala centralnämnden fungerar samtidigt som valnämnd i.o.m. att Föglö är endast ett valdistrikt. Därutöver finns valbestyrelsen för röstningar vid äldreboende och eventuella hemmaröstningar. Förhandsröstningen arrangeras vid kungsgården. Som röstningslokal på valdagarna fungerar likaså kungsgården.

Nyckeltal	2023	2024	2025
Valdagar	2	3	-
Sammanträden			
- centralnämnden	9	5	-
- valbestyrelsen	3	3	-
Valdistrikt	1	1	1
Vallokal	1	1	1

## REVISORERNA

### RESULTATOMRÅDE: REVISION

#### Verksamhet:

Resultatområdet omfattar den lagstadgade revisionen av Föglö kommuns ekonomi och förvaltning och handhas enligt kommunens förvaltningsstadga av tre (3) revisorer och för var och en av dem en personlig ersättare. En av revisorerna är en av revisionsbyrå utsedd revisor.

	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Förändring
<b>Kostnader</b>	5 523	6 500	6 000	
<b>Intäkter</b>	0	0	0	
<b>ANSLAG</b>	5 523	6 500	6 000	- 7,7 %

#### *Kostnadsplan 2025*

<b>Löner och lönebikostnader</b>	1 050
<b>Tjänster</b>	4 950
<b>TOTALT netto</b>	6 000

#### Mål:

Med iakttagande av god revisionssed, befintliga lagstadganden samt kommunens förvaltningsstadga granska att kommunens ekonomi och förvaltning sköts på ett riktigt sätt.

Nyckeltal	2023	2024	2025
Gemensamma revisionsdagar	2	2	2
Revisionstimmar, lokala revisorer totalt	20,5	40	30

## KOMMUNSTYRELSEN

Resultatområden	Drifts- kostnader	Drifts- inkomster	Drift netto	Räntor	Avskriv- ningar	Totalt
<b>Allmän förvaltning</b>	<b>297500</b>	<b>10500</b>	<b>287000</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>287000</b>
<b>Näringslivsutveckling</b>	<b>52000</b>	<b>1000</b>	<b>51000</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>51000</b>
<b>IT-tjänster</b>	<b>20000</b>	<b>10000</b>	<b>10000</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>10000</b>
<b>Skärgårds- och kollektivtrafiken</b>	<b>21000</b>	<b>0</b>	<b>21000</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>21000</b>
<b>Medis</b>	<b>9000</b>	<b>0</b>	<b>9000</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>9000</b>
<b>Biblioteket</b>	<b>65000</b>	<b>0</b>	<b>65000</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>65000</b>
<b>Kommunernas socialtjänst (KST)</b>	<b>487000</b>	<b>0</b>	<b>487000</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>487000</b>
<b>Hemvård och köksservice</b>	<b>347500</b>	<b>142500</b>	<b>205000</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>205000</b>
<b>Annagården</b>	<b>1138000</b>	<b>233000</b>	<b>905000</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>905000</b>
<b>Totalt</b>	<b>2437000</b>	<b>397000</b>	<b>2040000</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>2040000</b>

## RESULTATOMRÅDE: ALLMÄN FÖRVALTNING

### Verksamhet:

Resultatområdet omfattar följande verksamheter;

- kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, kommunkansli, kommunalbeskattningen, kommunplanering, arbetarskydd, företagshälsovård, kommittéer och övriga tillfälliga verksamhetsorgan samt övrig allmän centralförvaltning.

	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Förändring
<b>Kostnader</b>	292 628	312 741	297 500	
<b>Intäkter</b>	20 766	9 741	10 500	
<b>ANSLAG</b>	271 862	303 000	287 000	- 5,3 %

### *Kostnadsplan 2025*

<b>Intäkter</b>	- 10 500
<b>Löner och lönebikostnader</b>	207 514
<b>Tjänster</b>	66 500
<b>Material</b>	6 000
<b>Understöd</b>	200
<b>Hyror (externa)</b>	0
<b>Hyror och tjänster (interna)</b>	17 286
<b>TOTALT netto</b>	287 000

### Mål:

Kommunstyrelsen leder kommunens förvaltning i enlighet med de ramar kommunfullmäktige fastställt för verksamhetsåret i samband med budgetbehandlingen. Målsättningen är att upprätthålla en så ekonomisk och rationell förvaltning som möjligt och därigenom ge kommuninvånarna en god och ändamålsenlig service inom ramen för tillbudsstående resurser.

Målsättningen är att delegera ännu fler ärenden från kommunfullmäktige, -styrelsen och nämnder till kommundirektören och övriga ledande tjänsteinnehavare för ett enklare och snabbare beslutsfattande. Detta innefattar också en översyn av förvaltningsstadgan. Därmed kan man också minska antalet sammanträden och spara in på mötesarvoden. Avsikten är att de kollegiala organens roll klart skall vara att handha de stora principiella frågorna och riktlinjerna medan detaljgenomförandet handhas av tjänsteinnehavare så långt som möjligt. Möjligheterna till rättelseyrkande och besvär finns alltid.

**Personal**

Beträffande personalen vid kommunkansliet föreslås 2025 inga förändringar.

**Kommunplan**

En kommunplan (i kommunallagen benämnd ekonomiplan) godkänns av kommunfullmäktige vartannat år. Föglö kommuns kommunplan är femårig och ligger som grund för den kommunala planeringen. Ny kommunplan antas i samband med budgetbehandlingen och gäller åren 2025-2029.

**Information**

Kommundirektören leder kommunens informationsverksamhet. Sedan 2018 handhar i huvudsak näringskoordinatören/kommunikationsansvariga det praktiska genomförandet av detta. Hen handhar också huvudansvaret för kommunens hemsida som är huvudkanal för kommunens information.

Föglöbladet, kommunens informationsskrift, ges ut med 6 st nummer plus ”Föglö sommar”. Arbetet som ”redaktör” ingår i näringskoordinatörens/ kommunikativens arbetsuppgifter. Bladet trycks på tryckeri, vilket innebär en merkostnad för kommunen men att bladet håller en kvalitetsmässigt hög kvalitet. Merkostnaden jämfört med att kopiera upp bladet på kommunens kopierare uppgår till ca 3.000 euro i året.

**Företagshälsovård och friskvård**

Den lagstadgade företagshälsovården sköts genom avtal med Cityläkarna Ab. Dessutom erbjuds en hel del frivillig friskvård kommunens personal inom anslagets ramar, såsom gym, tennis, simning, massage och motionsgymnastik. Kommundirektören beslutar om anslagets användning. Fr o m 2025 uppgår friskvårdsbeloppet till 300 euro/år för heltidsanställd.

**Arbetarskydd**

Kommunen har en arbetarskyddsfullmäktig och en arbetarskyddschef (med timlön) samt en arbetarskyddskommission. Verksamheten följer helt gällande lagstiftning.

**Markplanering och bostadsområden**

Kommunen handhar enligt plan- och bygglagen ansvaret för all markplanering i kommunen. Kommunen har ett relativt stort antal detaljplanerade tomter såväl i Degerby centrum som på det nya bostadsområdet Ekholm där den första tomten har sålts hösten 2024.

**Samarbeten och utvecklingsplaner**

2025 utreds via ÅKF kommunala samarbeten kring administrativa tjänster som löneräkning, bokföring, eventuellt byggnadsinspektion och andra tekniska tjänster. Under året utreds också ett samarbete kring en HR-specialist som kunde vara gemensam åtminstone för ÅKF:s medlemmar. Föglö kommun är en av initiativtagarna till detta.

<b>Nyckeltal</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
Antal sammanträden			
- kommunfullmäktige	5	6	5
- kommunstyrelsen	15	14	13
Medlemskap			
- Finlands kommunförbund	845	1.000	1.000
- Ålands Kommunförbund	5.271	6.350	6.900
- Kommunala avtalsdelegationen	1.266	1.400	1.450
- Nordiska Ministerrådets skärgårdssamarbete	1.024	1.050	1.050
Större inköpta tjänster			
- Företagshälsovård	17.232	12.500	13.500
- Beskattningskostnader	5.352	5.700	5.350
- DPO-tjänst	2.306	2.400	2.400
Kfge, kst, kommundirektören			
- dispositionsanslag och representation	808	2.400	2.400

## RESULTATOMRÅDE: NÄRINGSLIVSUTVECKLING

### Verksamhet;

Utveckling av näringslivet i kommunen till den del som inte avser lantbruks- och skogsnäringarna. Näringslivsutvecklingen, som är en frivillig kommunal uppgift, har till uppgift att befrämja näringslivsfrågor i kommunen som utvecklingsfrågor, marknadsföring, nätverkande och turism.

	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Förändring
<b>Kostnader</b>	67 200	54 220	52 000	
<b>Intäkter</b>	1 109	1 220	1 000	
<b>Netto</b>	66 091	53 000	51 000	
<b>Avskrivningar</b>	1 000	0	0	
<b>ANSLAG</b>	67 091	53 000	51 000	- 3,8 %

### *Kostnadsplan 2025*

	Belopp
<b>Intäkter</b>	- 1 000
<b>Löner och lönebikostnader</b>	34 500
<b>Tjänster</b>	9 000
<b>Material</b>	1 500
<b>Understöd/medlemskap</b>	7 000
<b>Hyror (externa)</b>	0
<b>Hyror och tjänster (interna)</b>	0
<b>TOTALT netto</b>	51 000

### Mål;

- \* Allmänt stöd av näringsaktiviteten i kommunen
- \* Aktiv marknadsföring av kommunen till potentiella inflyttare, turister och andra, bland annat genom användning av sociala medier i olika former. Sociala medierna och det visuella uttrycket utvecklas kontinuerligt för att främja såväl marknadsföring som kommunikation
- \* Dialogen och samarbetet med företagare och föreningar utvecklas och möjligheterna för nyetableringar stärks
- \* Fortsatt samarbete med de övriga skärgårdskommunerna och andra sammanslutningar

2025 tillsätts en grupp för utveckling av Degerby och övriga Föglö turistiskt enligt samma modell som de två tidigare grupper som funnits för detta ändamål, som ett stöd för näringskoordinatören.

### *Näringskoordinator/kommunikatör*

För att uppfylla ovanstående målsättningar finns en timanställd näringskoordinator/kommunikatör, för 2025 max 750 timmar/år (motsvarande ca 40 %) med arbetsuppgifter enligt arbetsbeskrivning, detta resultatområde och den godkända marknadsföringsplanen/kommunikationsstrategin för kommunen. Kommundirektören beslutar om fördelning av tillgängliga timmar på olika uppgifter och är liksom tidigare ansvarig för verksamheten underlydande resultatområdet. Föglöbladet ingår sedan 2022 i arbetsuppgifterna för kommunikatorn.

### Verksamhetsplan 2025;

#### Aktiviteter för att stöda näringsverksamheten

**Föglödagen:** arrangeras för trettioandra året (egentligen trettiofjärde, men Föglödagarerna 2020 och 2021 ställdes in på grund av covid-19-pandemin). Dagen är en institution och lockar mycket folk. Sedan 2019 arrangeras verksamheten i sin helhet av kommunen från att tidigare varit en helt fristående verksamhet med egen budget (med bidrag från kommunen). Näringskoordinatorn har fullmakt att sköta evenemanget på egen hand genom kontakter med föreningar och företag efter behov.

**”Festivalveckan”:** ”Festivalveckan” arrangerades första gången 2022 innehållande aktiviteter, program med mera alla dagar under en dryg vecka under högsommaren. Arrangemanget planeras av näringskoordinatoren inom ramen för dennes arbete.

**Torgkvällar:** arrangeras en kväll i veckan under 5-6 veckor (juli-augusti). Torgkvällarna är öppna för alla och kommunen sköter marknadsföring av evenemanget. För trivselsn vid torgkvällarna kan t.ex. musik/underhållning ordnas med anslaget för evenemangsstödet.

**Evenemangsstöd:** för att bidra till att skapa trivsamma evenemang på Föglö reserveras medel för att t ex arrangera en säsongavslutning på Föglö. Även andra evenemang kan bli aktuella (närmast sommartid), de får gärna ha maritim anknytning. Det finns möjlighet att stöda evenemangen genom tekniska arrangemang, genom annonsering eller programbidrag. Liksom 2022-2024 finns även detta år ett anslag upptaget för att anlita ungdomar (eller andra) som hjälp under själva evenemangen (730 €).

**Företagarträffar, föredrag och informationskvällar:** Informations- och företagarträffar arrangeras huvudsakligen i form av kvällsfikor. Dessa är huvudkanalen för företagsutvecklingen och föreningssammansamlingar där alla kan komma till tals med idéer under fria, otvungna former där alla kan delta. Näringskoordinatoren arrangerar träffarna där kommundirektören är ordförande och kan på basen av dessa möten fatta beslut inom budgetens ramar för olika projekt och idéer.

Avsikten är att Företagsam skärgård skall medverka vid träffarna och informera om Företagsam skärgårds tjänster för näringsutveckling på det individuella planet. Målsättningen är att arrangera två träffar och kombinera dessa med inspirerande föredragshållare. Uppstår behov så kan dock läggas in ytterligare en träff. Utöver det jobbar kommunen aktivt med att skapa nätverk bland kommunens företag och företagare i syfte att stärka samarbetet ytterligare.

**Vandrings-/cykelleder, rastplatser och liknande:** Det finns möjlighet att få Leader-finansiering för projekt som skall utveckla den turistiska infrastrukturen på Föglö.

**Degerby centrums miljö;** växter mm till blomlådor, slänter osv i Degerby centrum för att upprätthålla den trevliga miljön i Degerby centrum (200 €).

**Distansarbetsplatser;** Möjlighet finns att vid kommunkansliet låna två platser med internetuppkoppling. Möjligheterna att nyttja platserna marknadsförs aktivt av näringskoordinatoren.

**Kurser:** Efterfrågan på kurser har varit lågt och Medis skall nyttjas i första hand för ändamålet varför anslag för detta inte längre finns med i budgeten.

**WLAN i Degerby:** För att förbättra tillgången till internet installerades sommaren 2011 ett WLAN nätverk i Degerby (2 accesspunkter). Nätverket innebär gratis internet för alla med en räckvidd om minst 100 meter från centrum (driftskostnad 850 €). Sommaren 2019 uppdaterades nätverket då fiberanslutning också drogs till lokalen (turistinfon). 2025 görs en informationskampanj kring hur WLAN:et fungerar och skall användas.

**Tullbryggan i Degerby, angöringsplatser för större farkoster:** ett utvecklingsprojekt som aktualiserats är behovet av angöringsplatser för större farkoster i Degerby. Avsikten är att kommunen skall ta upp frågan med landskapsregeringen om vad som kan göras med Tullbryggan i Degerby och hur den kan nyttjas och eventuellt byggas ut.

### Marknadsföring av kommunen

**Hemsidan:** köptjänst via Vibb/ÅDA (driftskostnad webbhosting 800 €).

**Sociala medier** används för att öka kommunens synlighet och kommunikation med invånare, besökare och potentiella framtida besökare. Föglö kommun marknadsförs aktivt som en kommun som satsar på sin image och som är attraktiv för inflyttare, besökare och nya företagsetableringar i enlighet med kommunens strategier. *Hänv: Riktlinjer för användning av sociala medier.*



**”Historievandring”**: En nyhet som färdigställs 2024 är en ”Historievandring” på hemsidan med bilder och texter från historiska platser på Föglö.

**Annonsering** i publikationer: Kommunen annonserar i Skärgårdsguiden, Åland guide, Discover Åland (f.d. Åland Travel Magazine), Ålandstidningens sommarbilaga och Åland Runt. Finns dessutom reserverat medel för eventuell ytterligare publikation.

Dessutom webbannonsering samt marknadsföring på internet genom t.ex. banners eller annonser på Facebook, Google, Instagram eller liknande. Kan också användas för bloggsamarbeten och liknande.

**Föglökarta och Degerbykarta**: Föglökartan blev snabbt populär och kompletterades 2014 med en liknande Degerbykarta. Bägge finns också på hemsidan. Bägge kartor uppdateras och nytrycks 2025.

**Föglöbroschyr och andra broschyrer**: den traditionella Föglöbroschyren återupptogs 2022 eftersom den var efterfrågad bland turister för att enkelt få kontaktuppgifter och kort information om vad som finns att se på Föglö. Nytrycktes 2024 så inget behov av nytryck 2025.

**Marknadsföringsmaterial/skyltning**: inget nytt aktuellt 2025.

**Journalister och motsvarande besökare**: kommunen står till tjänst med guidningar och programarrangemang för studiebesök/journalistbesök som gynnar marknadsföringen av kommunen.

**Föglömappen** blir fr o m 2025 en statisk mapp med allmän information. Föglö sommar ersätter den aktuella informationen om evenemang mm.

**Turistinformationen** i Degerby fortsätter som tidigare i bibliotekshuset där turistinformationen under drygt 2 månader delar utrymmena med biblioteket (totalt anslag netto 14.000 €). Turistinformationen skall vara den naturliga centrala informationspunkten för alla besökare till Föglö. Kommunen koncentrerar också sommartid all egen försäljnings- och informationsverksamhet dit. Hantverks- och souvenirförsäljningen för föreningar, företagare och privatpersoner fortsätter.

**Profilprodukter**; 2019 framtoogs ett relativt stort antal produkter för försäljning och marknadsföring av kommunen. Under 2021 införskaffades ytterligare kepsar (via Föglö hembygdsförening), barn-T-skjortor och huvtröjor. Samtliga har fått ett gott mottagande och delvis sålt slut. Påfyllning av lager har gjorts under 2023 och 2024 och behöver eventuellt ytterligare göras under 2025. Ytterligare produkter kan också bli aktuella, men detta erbjuds i första hand föreningar och företagare.

**Mässor mm**; för eget deltagande i mässor mm i främst Sverige finns inget anslag upptaget då Föglö deltar i den gemensamma marknadsföringen via Företagsam Skärgård r.f. Mässdeltagande kan dock bli aktuellt för marknadsföring av kommunens bostadstomter för lockande till inflyttning. Görs i så fall inom ramen för näringskoordinators arbetstid.

### Samarbete med de övriga skärgårdskommunerna och andra sammanslutningar

**Föreningen Företagsam Skärgård rf** Skärgårdskommunernas gemensamma förening för näringslivsutveckling. Budgeteras för 2025 anslag om 9,00 euro/invånare.

**Skärgårdsmarknad**: Skärgårdskommunerna har sedan många år genomfört en höstmarknad. Inget anslag finns upptaget 2025 då marknaden på senare år skötts privat eller av Företagsam skärgård.

Nyckeltal	2023	2024	2025
Näringskoordinator/kommunikatör, timlön, % av heltid	43,8	40	40
* timmar	731	750	750
Arbetstimmar ungdomar	11	50	50
Journalister/besökargrupper/seminarier	1	2	2
Företagarträffar (frukostträffar, kvällsfikor)	3	3	3
Torgkvällar	4	6	5

<b>Nyckeltal näringslivsutveckling</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
Annonsering i turismpublikationer, på hemsidor och liknande			
- egen annonsering	8	8	6
- tillsammans med andra kommuner	1	1	1
- belopp totalt	6.771	8.000	5.100
Egna informationsmappar, broschyrer, kartor mm	4	5	5
Evenemang (egna eller samarbete på Föglö)	3	4	4
* euro			
Föglödagen	319	500	500
Säsongavslutning och liknande	0	1.000	1.000
Festivalveckan	563	800	800
Interkommunala samarbetsprojekt	3	3	3
* euro			
Företagsam Skärgård r.f.	4.509	4.536	4.581
LLFNU (näringslivsprojekt Le-Lu-Fö)	0		
Medlemskap i företagarföreningar eller likn.	4	4	4
* euro			
Visit Åland r.f.	121	130	130
Ålands Näringsliv r.f.	220	230	230
Leader Åland r.f.	504	504	509
Skördefestens vänner r.f.	50	50	50

## RESULTATOMRÅDE: IT-TJÄNSTER

### Verksamhet;

Kommunens IT-kostnader samlade under ett ”paraply”. Ny resultatenhet.

*Kostnadsplan 2025*

	<b>Bokslut 2023</b>	<b>Budget 2024</b>	<b>Budget 2025</b>	<b>Förändring</b>		<b>Belopp</b>
<b>Kostnader</b>	0	0	20 000		<b>Intäkter</b>	- 10 000
<b>Intäkter</b>	0	0	10 000		<b>Tjänster</b>	20 000
<b>ANSLAG</b>	0	0	10 000		<b>Totalt netto</b>	10 000

### Mål;

IT-utvecklingen är snabb och kräver att alla verksamheter har tillgång till modern teknik för att arbetet skall vara så rationellt och kostnadseffektivt som möjligt.

Ett nytt gemensamt ekonomisystem har upphandlats genom ÅDA Ab där Consilia solutions vann upphandlingen. Implementeringen över Åland pågår. För Föglös del kommer det nya ekonomisystemet att implementeras mot slutet av 2025 och tas i bruk fr.o.m. 1.1.2026.

En satsning på digitalisering, IT-utveckling, E-tjänster görs med sikte på en framtida eKommun. Målet är att göra allt via ÅDA Ab i samarbete med Ålands alla kommuner, gärna hela offentliga Åland, för att kunna hålla kostnaderna nere.

Målsättningen kräver en större satsning som förhoppningsvis på sikt skall betala sig i form av bättre service och lägre kostnader.

IT-frågorna lyfts därmed ut till ett eget resultat område under kommunstyrelsen med en IT-grupp där ledningsgruppen plus byråsekreteraren ingår. Efter förverkligande fördelas sedan kostnaderna internt på de verksamheter som berörs (ex Cosmic/VIVA för äldreomsorgen).

Avsikten är att kunna fatta ett preliminärt beslut om riktningen under 2025 i samarbete med övriga kommuner och offentliga Åland. Inga investeringsanslag upptas då kostnaderna framöver skall ses som driftskostnader (köptjänster).

## RESULTATOMRÅDE: SKÄRGÅRDS- OCH KOLLEKTIVTRAFIKEN

### **Verksamhet:**

Resultatområdet omfattar kollektivtrafiken, uppgörande av turlistförslag för skärgårdstrafiken och bevakning å kommunens vägnar av övriga frågor i anslutning till skärgårdstrafiken och farleder. För ändamålet finns en särskilt tillsatt trafikkommitté i enlighet med av kommunfullmäktige fastställd instruktion.

	<b>Bokslut 2023</b>	<b>Budget 2024</b>	<b>Budget 2025</b>	<b>Förändring</b>
<b>Kostnader</b>	17 034	18 000	21 000	
<b>Intäkter</b>	818	0	0	
<b>ANSLAG</b>	16 216	18 000	21 000	+ 16,7 %

### *Kostnadsplan 2025*

	<b>Belopp</b>
<b>Intäkter</b>	- 0
<b>Löner och lönebikostnader</b>	1 700
<b>Tjänster</b>	19 000
<b>Material</b>	170
<b>Hyror (externa)</b>	0
<b>Hyror och tjänster (interna)</b>	130
<b>TOTALT netto</b>	21 000

### **Mål:**

#### ***Kollektivtrafiken***

Målsättningen är att bibehålla kollektivtrafiken i kommunen i nuvarande omfattning och med gällande tidtabeller, så att möjlighet till beställningstrafik in till byarna från huvudvägarnas sidovägar fortgår.

Gratis kollektivtrafik har funnits i kommunen sedan år 2000. Det är svårt att ändra invanda mönster men målsättningen är att öka nyttjandegraden av kollektivtrafiken.

En enkät görs i början av året för att utreda upplägget av kollektivtrafiken och för att förbättra nyttjandegraden.

#### ***Trafiksäkerhet***

Effektiv övervakning av trafiksäkerheten i kommunen med framställningar till Ålands landskapsregering då åtgärder bör vidtas.

#### ***Skärgårdstrafiken***

Skärgårdstrafiken, som är skärgårdens livsnerv, måste ovillkorligen upprätthållas på en acceptabel nivå för att ge förutsättningar för en levande skärgård även framöver. Kommunen fortsätter arbetet med att förverkliga kommunens målsättningar genom kontinuerlig kommunikation med landskapsregeringen och samarbete med övriga skärgårdskommuner.

Beträffande Föglölinjen arbetar trafikkommittén för en basturlista vilken baserar sig på turlistan för sommaren 2011, därtill för förbättringar som går att åstadkomma.

Beträffande övriga linjer arbetas för en förbättring av koordineringen för skärgårdstrafikens turlistor österut och för bättre koordinering av norra, södra och tvärgående linjerna för att möjliggöra resor mellan skärgårdskommunerna. Som det ser ut i dagsläget är ett möte mellan kommunerna i princip omöjligt över dagen.

#### ***Kortrutt i trafiken***

Kommunen arbetar för att en fast förbindelse mellan fasta Åland och Föglö skall förverkligas. Nuvarande situation med återkommande besparingskrav och indragna turer när trafiken ökat och förbättrat servicebehov föreligger, är ohållbar i längden.

<b>Nyckeltal</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
Trafikkommittémöten	2	3	3
<i>Skärgårdstrafiken</i>			
Gemensamma möten ang. turlistorna, antal - 2 personer/möte, förhandlingskommitté	0	1	1
Skärgårdstrafikens turlistmöten - sekreteraren eller ordförande i trafikkommittén närvarar	0	1	1
<i>Lokala kollektivtrafiken</i>			
Antal trafikdagar	252	253	251
Antal passagerare	341	400	500
Antal körda kilometer	9 674	10 000	10 000
Kostnad per passagerare	43,97	38,75	37,33
Ersättning per körd km	1,55	1,55	1,70
Beredskapsersättning per vardag	-	-	10,00
Kostnadstäckning			
* landskapsbidrag	80 %	80 %	80 %
* skattemedel	14 %	20 %	20 %
* miljöfonden	6 %	0 %	0 %
* inga passagerar- eller fraktavgifter uppbärs			
Bussturlistmöten LR, sekreteraren närvarar - sekreteraren närvarar	1	1	1

## RESULTATOMRÅDE: MEDBORGARINSTITUTET

### Verksamhet:

Resultatområdet omfattar Medborgarinstitutets verksamhet i Föglö.

*Kostnadsplan 2025*

	<b>Bokslut 2023</b>	<b>Budget 2024</b>	<b>Budget 2025</b>	<b>Förändring</b>		<b>Belopp</b>
<b>Kostnader</b>	9 257	9 000	9 000		<b>Intäkter</b>	- 0
<b>Intäkter</b>	0	0	0		<b>Tjänster</b>	9 000
<b>ANSLAG</b>	9 257	9 000	9 000	+/- 0 %	<b>Totalt netto</b>	9 000

### Mål:

Enligt landskapslagen om medborgarinstitut har Medis som uppgift ”att erbjuda vuxna medborgare möjligheter till allmänbildande utbildning och en meningsfull sysselsättning på fritiden i så nära anslutning till hemorten som möjligt”. Detta uppdrag fullföljer Medis genom att erbjuda ett brett kursutbud både i teoretiska och praktiska ämnen.

Gällande samarbetsavtal mellan Mariefhamns stad och samarbetskommunerna är föråldrat. Ett nytt avtal är under beredning och skall förhoppningsvis bli klart senast i början av 2025. Landskapsandelarna för verksamheten erläggs till huvudmannen (Mariefhamns stad).

Avtalet med Medis innebär att kommunens invånare har rätt att delta i obegränsat antal kurser i de kommuner som ingår i avtalet.

<b>Nyckeltal</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
Antal kurser i Föglö	10	10	10
Antal elever/budgetår från Föglö	72	80	80
Enhetspris per deltagare netto efter landskapsbidrag	128,57	112,50	112,50

## RESULTATOMRÅDE: BIBLIOTEKSVVERKSAMHET

### Verksamhet:

Biblioteket i Degerby centrum men inte längre något skolbibliotek vid Föglö grundskola.

	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Förändring
<b>Kostnader</b>	74 901	67 084	65 000	
<b>Intäkter</b>	354	84	0	
<b>ANSLAG</b>	74 547	67 000	65 000	- 3,0 %

### *Kostnadsplan 2025*

	Belopp
<b>Intäkter</b>	0
<b>Löner och lönebikostnader</b>	27 429
<b>Tjänster</b>	12 000
<b>Material</b>	14 500
<b>Hyror (externa)</b>	0
<b>Hyror och tjänster (interna)</b>	11 071
<b>TOTALT netto</b>	65 000

### Mål:

Biblioteket skall vara ett intressant kulturcentrum för kommunens invånare, där man kan inhämta kunskap och information och delta i mindre kulturevenemang. I biblioteket finns möjlighet att ordna till exempel bokcirklar, författarbesök, utställningar, möten, kulturevenemang m.m.

I biblioteket har Föglö folkdräkter en central plats.

Boklådan vid Annagården har startat upp igen 2024.

Det så kallade "Skolstartprojekt" fungerar så att barn som börjar skolan och är bosatta i Föglö får en tygväska, nyckelband, bibliotekskort och bok som present vid sin skolstart.

Biblioteksinformation för skola och dagis. Skolans klasser bör minst 3-4 gånger/termin besöka kommunens bibliotek för att låna böcker och även för att eleverna skall få biblioteksvana.

Nyckeltal	2023	2024	2025
Antal band i biblioteket	12.442	13.000	10.000
Antal avskrivningar i %	10	10	8
Antal lån av biblioteksmaterial sammanlagt	5.899	6.000	6.000
Antal besökare	2.559	2.900	2.900
Lån per invånare	12	12	12
Evenemang i biblioteket	3	3	3
Utställningar i biblioteket	6	6	6
Öppethållning timmar/vecka	14,5 vinter 16 sommar	14,5 vinter 16 sommar	14,5 vinter 16 sommar

## RESULTATOMRÅDE: KOMMUNERNAS SOCIALTJÄNST (KST)

### Verksamhet;

Kommunalförbundet Kommunernas socialtjänst kf. Förbundet handhar till socialväsendet tidigare hörande uppgifter exklusive äldreomsorgen och barnomsorgen.

### *Kostnadsplan*

	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Förändring		Belopp
<b>ANSLAG</b>	455 041	484 000	487 000	+ 0,6 %	<b>Tjänster</b>	487 000

### Mål:

I enlighet med för kommunförbundet fastställd budget.

Bruttokostnad 560.000 Avdraget landskapsandel 73.000

Netto 487.000 (224.000 enligt skattekraft och 263.000 enligt invånarantal)

## RESULTATOMRÅDE: HEMVÅRD

### Verksamhet;

Verksamheten omfattar hemvård, annan stödservice (bl.a. måltidsservice), stöd för vård av närstående i hemmet (äldre) samt dagvård och avlastning för närstående på Annagården.

Sedan 1 januari 2021 är det främst två lagar som berör äldreomsorgen, nämligen LL om socialvård (2020:12) samt äldrelag för Åland (2020:9).

	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Förändring
<b>Kostnader</b>	270 685	382 316	347 500	
<b>Intäkter</b>	118 633	142 316	142 500	
<b>ANSLAG</b>	152 052	240 000	205 000	- 14,6 %

#### *Kostnadsplan Annagårdens kök*

	Belopp
<b>Intäkter</b>	- 130 000
<b>Löner och lönebikostnader</b>	146 080
<b>Tjänster</b>	7 500
<b>Material</b>	62 500
<b>Hyror och tjänster (interna)</b>	18 920
<b>TOTALT netto</b>	105 000

#### *Kostnadsplan Hemvård och närståendestöd*

	Belopp
<b>Intäkter</b>	- 12 500
<b>Löner och lönebikostnader</b>	108 000
<b>Tjänster</b>	2 000
<b>Material</b>	2 500
<b>Hyror och tjänster (interna)</b>	0
<b>TOTALT netto</b>	100 000

### Mål;

#### Hemvården

##### *Allmänt*

Kommunens äldreomsorg består av hemvård samt Annagårdens ESB. Hemvården omfattar stödservice såsom personlig omvårdnad, måltids- samt tvättservice, stöd för vård av närstående i hemmet samt dagvård. Avlastning för närståendevårdare erbjuds huvudsakligen på Annagården.

Äldreomsorgen ska karaktäriseras av valfrihet, trygghet och lyhördhet. Kommunens äldreomsorg strävar efter att tidigt identifiera och tillmötesgå de äldre invånarnas behov av service. Hemservicens yttersta syfte är att bistå den äldre med den omsorg och service som krävs för att så långt som möjligt kunna bo kvar i det egna hemmet. Kommunens hemvård ska karaktäriseras av en hög kvalitet där klientens behov står i centrum och arbetet utförs med ett rehabiliterande arbetssätt i syfte att den äldres egna förmågor bibehålls så långt det är möjligt. Många äldre är långt upp i åren friska och klarar sig utan kommunal service längre än för tio år sedan.

Känns hemmiljön otrygg för klienten och hen inte upplever att de erbjudna insatserna täcker behovet för att uppleva trygghet i det egna hemmet väger det tungt vid bedömning för eventuellt ESB boende.

Närmare beskrivning av äldreomsorgens verksamhet samt både kort- och långsiktiga mål framgår av kommunens äldreomsorgsplan. Denna uppdateras vartannat år då verksamheten inom äldreomsorgen genomgår en konstant förändring utifrån individens samt verksamhetens behov. Målen i äldreomsorgsplanen uppdateras årligen och måluppfyllelsen dokumenteras årligen i bokslutet.

Icke lagstadgade tjänster har sedan 2023 lyfts bort från kommunens hemvård för att bättra nyttja resurserna. Städttjänster mm utförs idag av privata entreprenörer. Kommunen ansvarar för att kontrollera och godkänna de företag vilka de äldre kan anlita för att kunna nyttja de förmåner som finns i skattesystemet avseende hushållsavdrag samt frihet från moms.

Kommunen säljer hemvårdstjänster till KST och andra kommuner vid behov.

#### Tekniska hjälpmedel

Äldreomsorgschefen följer kontinuerligt med utvecklingen av AI hjälpmedel som stöd för hemmaboende äldre. AI hjälpmedel utvecklas snabbt vilket leder till att de befintliga även föråldras snabbt. I kommunens äldreomsorgsplan tas en handlingsplan för detta fram. Vad ska framöver bekostas av kommunen? Vad som kan hyras av klient som hjälpmedel via ÅHS är idag inte klarlagt.

Arbetsgrupper har arbetat med kartläggning över hur AI hjälpmedel ska handläggas inom landskapet men ännu finns ingen färdigställd plan.

### ***Äldrerådet***

Sedan 1.1.2021 är det obligatoriskt att ha ett äldreråd. Huvudsakliga uppgifter är att vara delaktiga i budgetarbetet och ges möjlighet att delta i beredning av ärenden som har betydelse för tjänster och service till den äldre befolkningen. Medlemmarna ska vara delaktiga i olika aktiviteter som ordnas för de äldre men är även ett forum för opinionsbildning och kunskapsspridning.

### ***Servicelägenheter för äldre***

Kommunen har 18 servicelägenheter för pensionärer i anslutning till Annagårdens ESB. Dessa har de senaste åren i stor utsträckning hyrts ut till yngre personer då de äldre oftare än tidigare flyttar in till Annagården ESB direkt då kommunens äldre idag bor i moderna bostäder vilket möjliggör det egna boendet högt upp i åren. Kommunen strävar i framtiden till att hyra lägenheterna i den första längan till de yngre samt reservera den andra längan för äldre. Detta för att de äldre inte ska bli störda av sina yngre grannar som många har oregelbundna arbetstider mm.

Det görs en bedömning av behov innan inflyttning till servicelägenhet. Vid behov får de äldre i servicelägenheterna stöd i boendet av kommunens hemvårdare efter bedömning av vårdbehov vilken görs av äldreomsorgschefen. En av lägenheterna är en akutlägenhet avsedd att vara ett övergångsboende efter exempelvis en sjukhusvistelse där målet är att fortsätta bo i det egna hemmet efter en tids återhämtning och rehabilitering. Denna kan även hyras av besökande anhöriga.

Närvårdare som arbetar natt ansvarar för akuta stödåtgärder nattetid för boende i pensionärs-lägenheterna. 20 % av närvårdarlönerna för nattpersonalen budgeteras därför under hemvården.

### ***Trygghetslarm och beredskap***

Som ett led i arbetet med att underlätta för de äldre att bo i det egna hemmet så länge som möjligt beviljas trygghetslarm efter behovsbedömning. Närmare beskrivning av trygghetslarm finns i äldreomsorgsplanen. Nattetid finns en personal i beredskap. En av dennes arbetsuppgifter är att åka på trygghetslarm när så behövs. 60 % av nattberedskapen budgeteras på hemvården.

### ***Vårdtyngdsmätning (RAI)***

Genomförs av hemvårdaren i samråd med äldreomsorgschefen och ska göras två gånger årligen för att statistiskt kunna följa utvecklingen av vård- och personalbehov inom hemvården.

### ***Närståendevård***

Närståendevårdare som vårdar sin anförvant kontinuerligt alla dagar dygnet runt är berättigad till 2-5 dagars avlastning per månad. Minimibeloppet för närståendestöd indexjusteras årligen 1 januari enligt lagen om stöd för närståendevård. Närståendevårdaren får stöd enligt tre nivåer. Nivån bestäms efter ett hembesök där äldreomsorgschefen gör en bedömning av behovet samt ett C-intyg som läkare skriver avseende klientens behov av tillsyn.

### ***Planeringsdagar***

Hemvårdens närvårdare deltar i äldreomsorgens gemensamma planeringsdagar.

### **Annagårdens kök**

#### ***Organisation***

Äldreomsorgschefen är förman för ansvarig kock samt har det yttersta ansvaret för att verksamheten bedrivs enligt gällande lagar samt reglemente. Kockarna är ansvariga för att kostordinationer som omvårdnadsledaren gjort efterföljs.

#### ***Personal***

Se personalförteckningen. Ingen förändring föreslås 2025.

#### ***Planeringsdagar***

Äldreomsorgens kökspersonal deltar i planeringsdagarna tillsammans med vårdpersonalen.

*Miljömål* är att effektivera komposteringen av biologiskt avfall samt att miljöanpassa kemikaliehanteringen.



<b>Nyckeltal</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
Äldrerådet, antal möten	2	4	4
Totala antalet äldre i Föglö			
65-74 år	84	80	79
75-84	48	58	61
85 och över	29	26	25
<i>Hemvård</i>			
Antal personer som erhållit hemvård	25	20	11
- antal besök	756	950	650
Kostnad per hemvårdsbesök			
brutto	42,42	124,10	139,50
efter klientavgift avdragits	25,21	111,32	120,30
Avgifternas kostnadstäckning i %	40,5 %	9,9 %	13,8 %
<i>Stöd för närståendevård</i>			
Vårdade under året	6	5	3
<i>Stödservice mat Annagårdens kök</i>			
Antal matportioner	14.948	18.800	16.876
Antal personer som erhåller			
Måltidsservice (minst en gång under året)	75	90	80
Råvarukostnad per portion (exkl.moms)	2,47	2,71	2,71
<i>Kostnad per kostdag (portion + mellanmål)</i>			
Brutto (exkl.moms)	14,39	12,40	13,92
Netto efter måltidsavgifter	7,89	5,96	6,88

## RESULTATOMRÅDE: ANNAGÅRDEN ESB

### Verksamhet:

Verksamheten omfattar kommunens äldreomsorg, förutom hemvården, inklusive myndighetsutövningen och allmänna administrationen. Äldreomsorg vid kommunens ESB-boende Annagården i Degerby (effektiverat serviceboende).

	<b>Bokslut 2023</b>	<b>Budget 2024</b>	<b>Budget 2025</b>	<b>Förändring</b>
<b>Kostnader</b>	1 073 751	1 095 035	1 138 000	
<b>Intäkter</b>	149 208	190 635	233 000	
<b>Netto</b>	924 543	904 400	905 000	
<b>Avskrivningar</b>	3 418	1 600	0	
<b>ANSLAG</b>	927 961	906 000	905 000	- 0,1 %

### *Kostnadsplan 2025*

	<b>Belopp</b>
<b>Intäkter</b>	- 233 000
<b>Löner och lönebikostnader</b>	1 028 955
<b>Tjänster</b>	21 500
<b>Material</b>	40 500
<b>Hyror (externa)</b>	0
<b>Hyror och tjänster (interna)</b>	47 045
<b>TOTALT netto</b>	905 000

**Mål:**

Målet med Annagården ESB är att möjliggöra för de äldre i kommunen, som har behov av dygnet runt omsorg, att bo kvar i hemkommunen. Kommunen har inga institutionsplatser men det finns sjukskötarkompetens inom verksamheten så vård kan ges på Annagården till livets slut. Avtal är skrivet med Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS) om medicinsk beredskap vid terminalvård då hälsovårdarberedskap saknas i kommunen. Detta innebär att personal med sjukskötarkompetens finns tillgänglig vid behov av medicinering i injektionsform vid vård i livets slut. Kommunen fakturerar ÅHS för detta i efterhand.

***Den dagliga verksamheten på Annagården och vårdtyngden***

Verksamheten på Annagården beskrivs i äldreomsorgsplanen. Målet är att Annagården ses som ett ombonat och hemtrevligt boende där de boende känner sig trygga och respekterade. Stor vikt läggs vid att skapa lugn och harmoni.

Då de äldre bor på Annagården till livets slut blir vårdtyngden ofta högre än vid ett ordinarie ESB boende. För att underlätta vårdarbetet har kommunen investerat i diverse hjälpmedel som krävs för att klara detta. I perioder vårdas även äldre med demenssjukdomar vilket kräver en högre bemanning. Detta innebär oftast att bemanningen måste stärkas upp kvällstid. För att balansera detta i årsbudget är bemanningen lägre då lugnare perioder inträffar. Detta innebär att vi inte tar in vikarier vid korttidsfrånvaro under dessa perioder. Vårdtyngden allmänt är att jämföras med institutionsboende vilket även måste tas hänsyn till vid bemanningen. Annagårdens verksamhet kräver därför en högre personaldimensionering än det som anvisas i äldrelagen för ESB boende. Detta ska övervägas mot besparingen kommunen gör i och med att vi inte behöver köpa institutionsplatser.

***Ledningsorganisation samt myndighetsutövning***

För myndighetsutövning inom äldreomsorgen ansvarar äldreomsorgschefen som även är ytterst ansvarig för äldreomsorgens verksamheter inom kommunen. Omvårdnadsledaren ansvarar för ledning av det operativa arbetet på Annagården och är närmaste förman för vårdpersonalen på Annagården. Omvårdnadsledaren och äldreomsorgschefen har ett nära samarbete kring personaldimensionering, budget mm.

***Personal***

Hänvisas till personalförteckningen samt äldreomsorgsplanen.

***Nattberedskap***

Kommunen har beredskap nattetid mellan 21.30 - 07.30. Beredskapen nyttjas för trygghetslarm i kommunen nattetid samt då vi har vårdtunga klienter där nattpersonal behöver hjälp vid omvårdnadsåtgärder. Av kostnaderna budgeteras 40 % under Annagården ESB och 60 % under hemvården.

***Intäkter istället för besparingsåtgärder avseende bemanning***

De senaste åren har vi sålt ESB-platser till Sottunga kommun och Mariehamns stad samt även till KST. Detta ger intäkter som balanserar upp den högre personaldimensioneringen. Då vi de senaste åren haft flera tomma platser har detta varit möjligt. Försäljning av plats kräver en noggrann avvägning. Vi har en åldrande befolkning i kommunen och måste i första hand säkerställa att plats finns för kommuninvånare som har behov av det.

***Vårdinformationssystem (VIS)***

Ett nytt informationssystem har upphandlats för Åland. Detta är nu under bearbetning för att motsvara kraven enligt åländsk lagstiftning samt övriga krav som ska uppnås innan systemet kan tas i bruk. Det nya programmet ska bl.a. bidra till lättare informationsöverföring mellan olika organisationer inom landskapet (kommuner, ÅHS, KST, privata vårdgivare).

***Vårdtyngdsmätning (RAI)***

De senaste åren har RAI-bedömningar inte genomförts då det inom VIS-projektet (vårdinformationssystem) initialt sades att det med det kommer ett nytt bedömningsinstrument. Det har dock visat sig att det inte blir aktuellt inom ramen för VIS-projektet vilket innebär att RAI-bedömningar påbörjats återigen hösten 2024.

**Personalbefrämjande**

Ett mål med utvecklingsarbetet är att Annagården ska ses som en attraktiv arbetsplats där alla känner sig välkomna och där var och ens förmågor tas tillvara. Tillsammans skapas en god arbetsmiljö där allas insatser är lika mycket värda. Verksamhetsutveckling sker i samarbete med all personal. Beslut som berör alla tas upp som förslag på personalmöten och alla har två veckor på sig att lämna åsikter innan beslut i ärendet tas på nästa möte.

**LOVe**

Idag är största delen av Annagårdens personal utbildade närvårdare. All personal med vårdutbildning måste var femte år genomföra LOVe tentamen. Detta är en tentamen som säkerställer att personalen besitter den kunskap som krävs inom ramen för sin utbildning.

**Planeringsdagar**

Verksamheten planerar för två separata planeringsdagar 2025 alternativt uppdelat på fyra halvdagar. En av planeringsdagarna kan delvis genomföras som studiebesök. Detta beslutas gemensamt i gruppen under början av 2025 utifrån vad målet med årets planeringsdagar ska vara. Kostnaden exklusive vikariekostnaden (5 dag, 3 kväll, 2 natt, 1 kock + 1 ekonomibiträde) uppskattas till 1000 €.

*Miljömål* är att optimera användningen av engångsmaterial och att minska energianvändningen.

<b>Nyckeltal</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
Antal rum Annagården ESB	17	17	17
* dagvårdsrum	1	1	1
* periodrum	1	1	1
Antal vårddygn	5.228	6.400	6.400
* max antal vårddygn vid full beläggning	6.570	6.570	6.570
Sålda vårddygn till annan kommun eller kommunalförbund	730	519	730
Kostnad per vårddygn			
brutto	203	165	170
vid full beläggning	161	160	166
inkl. administration, hyra och måltidskostnader brutto vid full beläggning	205	200	209

## LANTBRUKSNÄMNDEN

### RESULTATOMRÅDE: LANTBRUKSNÄMNDEN

#### Verksamhet:

Verksamheten består av på kommunerna ankommande uppgifter inom lantbruksförvaltningen i enlighet med bl.a. LL om lantbruksnämnder (ÅFS 85/98) och LL om främjande av gårdsbruk (ÅFS 54/98).

	<b>Bokslut 2023</b>	<b>Budget 2024</b>	<b>Budget 2025</b>	<b>Förändring</b>
<b>Kostnader</b>	8 909	15 400	9 500	
<b>Intäkter</b>	2 488	2 400	2 400	
<b>ANSLAG</b>	6 421	13 000	7 100	- 45,4 %

#### *Kostnadsplan 2025*

	<b>Belopp</b>
<b>Intäkter</b>	- 2 400
<b>Tjänster</b>	9 500
<b>TOTALT netto</b>	7 100

#### Mål:

Att sköta de uppgifter inom lantbruksförvaltningen som ålagts kommunerna.

Verksamheten utgår från ett med kommunerna Eckerö, Hammarland och Lumparland gemensamt lantbrukskansli beläget i Hammarland Kattby och en gemensam lantbruksnämnd. Sedan 2023 har lantbrukssekreteraren inte någon fast kanslitid på Föglö utan hen kan bokas till den första tisdagen i månaden. Ifall inga bokningar finns kommer hen inte till Föglö.

Kostnadsminskningen beror på att det 2024 genomförts personalbyte/pensionering inklusive därav följande semesterarrangemang med mycket inestående semestrar och liknande.

Inkomsterna kommer från statsbidrag, ersättningar från jord- och skogsbruksministeriet för handhavandet av stödansökningar.

<b>Nyckeltal</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
Antal sammanträden	2	2	2
Föglös andel av lantbrukssekreterare % av heltid	15,32	17,69	15,32
<i>Ansökningar</i>			
Huvudstödsansökningar (antal gårdar)	20	20	20
Stödbeslut totalt	87	84	87
Skiftesanmälan/-ändringar	87	87	87
Beviljade lantbruksstöd totalt inkl. stöd från ÅLR år 2023	781 493 euro		
Kostnad per gård	445	770	475

## **BILDNINGSNÄMNDEN**

Resultatområden	Drifts- kostnader	Drifts- inkomster	Drift netto	Räntor	Avskriv- ningar	Totalt
<b>Barnomsorg</b>	<b>520044</b>	<b>45719</b>	<b>474325</b>	<b>0</b>	<b>4675</b>	<b>479000</b>
<b>Grundskolan</b>	<b>1309125</b>	<b>97324</b>	<b>1211801</b>	<b>0</b>	<b>12199</b>	<b>1224000</b>
<b>Totalt</b>	<b>1829169</b>	<b>143043</b>	<b>1686126</b>	<b>0</b>	<b>16874</b>	<b>1703000</b>

### **RESULTATOMRÅDE: BARNOMSORG**

#### **Verksamhet;**

Barnomsorg vid kommunens daghem Myran, fritidshemsverksamhet för skolbarn samt hemvårdsstöd.

	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Förändring
<b>Kostnader</b>	533 292	600 764	520 044	
<b>Intäkter</b>	52 850	50 439	45 719	
<b>Netto</b>	480 442	550 325	474 325	
<b>Avskrivningar</b>	4 675	4 675	4 675	
<b>ANSLAG</b>	485 117	555 000	479 000	- 13,7 %

#### *Kostnadsplan 2025 Daghemmet inkl. eftis*

	<b>Belopp</b>
<b>Intäkter</b>	- 45 719
<b>Löner och lönebikostnader</b>	354 089
<b>Tjänster</b>	53 500
<b>Material</b>	51 500
<b>Hyror och tjänster (interna)</b>	44 705
<b>TOTALT netto</b>	458 075

#### *Kostnadsplan 2025 Hemvårdsstöd*

	<b>Belopp</b>
<b>Intäkter</b>	0
<b>Hemvårdsstöd (inkl. partiell vårdpenning)</b>	16 250

#### **Mål;**

##### *Allmänt om barnomsorgen*

Målsättningen med barnomsorgen är att ge alla barn de bästa förutsättningarna för att utvecklas framåt. Målet är att arbeta pedagogiskt för en barnomsorg av hög kvalitet tillsammans med personal, barn och vårdnadshavare. Personalen ser till varje barns behov, styrkor, svagheter, utveckling och lärande och i samråd med föräldrarna jobbar de för varje enskilt barns utveckling.

Den 1.8.2022 utökades den subjektiva rätten till barnomsorg för barn upp till 7 år. Kravet på att föräldrarna ska jobba för att få heltidsomsorg är slopat. Enligt barnomsorgslagen ska barnomsorg ordnas den del av dygnet det finns behov av barnomsorg och ska dessutom i mån av möjlighet ordnas i den form vårdnadshavaren önskar. Kommunen är dock enligt lagen endast skyldig att tillhandahålla *någon form av daghemsverksamhet*. Daghemmet erbjuder heltidsomsorg (över 25 timmar/vecka) respektive halvtidsomsorg (max 25 timmar/vecka). Utjämningsperioden för halvtidsomsorg är en månad. Som alternativ till kommunal daghemsverksamhet ska finnas möjlighet till hemvårdsstöd för barn upp till tre (3) år. Målet är att kommunen ska kunna uppfylla dessa krav fullt ut.

Daghemmet arbetar efter en av bildningsnämnden årligen fastställd arbetsplan. Beträffande tidsfrister m.m. för ansökningstider, arbetsplanen osv. finns särskilt fastställt beslut som delges föräldrarna.

Beträffande verksamheten vid daghemmet hänvisas till arbetsplanen och förundervisningsplanen. År 2025 är daghemmet öppet hela året. Ifall man inte tänker utnyttja sin barnomsorgsplats för två hela månader under tidsperioden 1.6 - 31.8 ska detta meddelas *skriftligt till kommunkansliet* före den 9 mars

och då behöver avgift inte betalas för dessa månader. Villkor; ska vara sammanhängande tid. Ifall man har ”sommarmedig” period hela 1.6 – 31.8 får man avgiftsfritt tre månader. I bägge fall gäller att ifall meddelande lämnas senare än 9 mars är endast en månad avgiftsfri.

### **Fritidshemsverksamhet**

Fritidshemsverksamhet (”föris” och ”eftis”) hålls på daghemmet Myran för elever i årskurs 1–2. Under skolloven är fritidshemsverksamheten stängd. Eventuell barnomsorg under loven kan ordnas förutsatt att det finns plats på daghemmet. Ingen extra personal för fritidshemsverksamheten anställs utan daghemmets ordinarie personal sköter verksamheten.

### **Utbildningschef (barnomsorgschef)**

Tjänsten som utbildningschef köps av Sottunga kommun motsvarande 15 % av heltid.

### **Personal**

Hänvisas till personalförteckningen samt arbetsplanen.

Den nya läroplanen som trädde i kraft den 1.8.2022 har inneburit att det krävs mera administrativ tid av både föreståndaren och läraren men också av barnskötarna. Enligt avtal har daghemsföreståndaren 13 % planeringstid/vecka (5 timmar) utanför barngruppen och därtill 10 timmar/vecka tid för administration, arbete med personalfrågor, verksamhetsplanering, förberedelser, utvärderingar samt för skötsel av förmans- och övriga administrativa uppgifter. Detta innebär att föreståndaren är ca 61 % av sin arbetstid i barngruppen och att 39 % täcks upp med annan arbetstagare.

Behovet av extra stöd bland barn har växt med åren. Behov av en gruppassistenter med särskilt ansvar för ett barn uppstår då bedömningen görs av bland annat specialläraren att det vore mest ändamålsenligt för barnet och verksamheten om det finns en assistent i barngruppen.

För barn i behov av särskilt stöd budgeteras köptjänster av speciallärare och vid behov konsultation mm av barnomsorgspsykolog. Kuratorn besöker daghemmet en gång i månaden cirka 6 timmar per gång.

### **Övrigt**

Daghemmets personal behöver åtminstone två gånger i året få till en planeringsdag. Det är viktigt för personalen att få en hel dag där det kan planeras och diskuteras i lugn och ro för att få till en så bra verksamhet som möjligt för barnen på daghemmet, men även en trivsamt arbetsplats för personalen.

*Miljömål*; att uppmärksamma miljöfostran och genom att i den dagliga verksamheten arbeta med normer och värden samt empati för allt levande.

### **Hemvårdsstöd för barn**

Under 2025 uppskattas 2 familjer söka hemvårdsstöd. Ifall något/några av dessa barn söker barnomsorg är motsvarande belopp till bildningsnämndens disposition för omdisponering till barnomsorg i stället för hemvårdsstöd.

### **Partiellt hemvårdsstöd**

Partiellt hemvårdsstöd kan beviljas för en vårdnadshavare tills barnet fyller tre år och för barn i åk 1–2, under förutsättning att modern eller fadern arbetar max 30 timmar/vecka. Förutsättning för att erhålla stödet är att kommunal fritidshemsverksamhet inte anlitas. Barnet under tre år kan i detta fall ha kommunal barnomsorg. Sammanlagt tre familjer beräknas ansöka om stödet.

<b>Nyckeltal</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
Daghemsdirektion, antal sammanträden	3	3	3
Antal 0 - 6 åringar	40	34	32
<b><u>Daghemmet</u></b>			
Antal platser	34	34	34
Antal verksamhetsdagar	250	252	250
Vård dagar/år (inom parentes max)	5.340 (8.154)	6.516 (8.568)	7.202 (8.500)
Barn i heldagsomsorg 31.8, totalt	24	24	23
* 0-3 år	6	3	2
* 4-7 år	18	21	21

Nyckeltal	2023	2024	2025
Barn i halvdagsomsorg 31.8, totalt	4	4	3
* 0-3 år	2	2	0
* 4-7 år	2	2	3
Kostnad/vårddag, brutto	96,57	85,96	79,26
Kostnad/vårddag efter klientavgift	87,71	79,64	72,53
Kostnad/vårdplats/år, brutto	18.418	20.004	19 815
Avgifternas kostnadstäckning i %	9,2	7,4	8,50
<b><u>Fritidshemsverksamhet</u></b> (ingår i daghemsverksamheten)			
Vårddagar/år	91	376	185
Barn i fritidshemsverksamhet	0vår/3höst	4vår/4höst	1vår/5höst
<b><u>Stöd för vård av barn i hemmet</u></b>			
Antal familjer som erhåller hemvårdsstöd	4	6	2
Partiellt hemvårdsstöd för barn under 3 år och barn i åk 1 - 2	3	1	3

## RESULTATOMRÅDE: FÖGLÖ GRUNDSKOLA

### Verksamhet:

Föglö grundskolas inklusive skolbespisningen, fastighetsskötseln och skolskjutsarna.

	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Förändring	Anmärkning
<b>Kostnader</b>	1 163 902	1 331 773	1 324 125		
<b>Intäkter</b>	124 127	136 808	97 324		
<b>Netto</b>	1 039 775	1 194 965	1 226 801		
<b>Avskrivningar</b>	11 890	18 035	12 199		
<b>Avdrag budgetram</b>			- 15 000		BN hitta besparingar under året*
<b>ANSLAG</b>	1 051 665	1 213 000	1 224 000	+ 0,9 %	

#### *Kostnadsplan Undervisning och skjutsar*

	Belopp
<b>Intäkter</b>	- 54 324
<b>Löner och lönebikostnader</b>	757 836
<b>Tjänster</b>	185 500
<b>Material</b>	38 500
<b>Hyror (externa)</b>	1 300
<b>TOTALT netto</b>	928 812

#### *Kostnadsplan 2025 Skolbespisning*

	Belopp
<b>Intäkter</b>	- 39 000
<b>Löner och lönebikostnader</b>	85 689
<b>Tjänster</b>	4 000
<b>Material</b>	69 300
<b>TOTALT netto</b>	119 989

#### *Kostnadsplan 2025 Fastighet och gård*

	Belopp
<b>Intäkter (hyror)</b>	- 4 000
<b>Löner och lönebikostnader</b>	37 237
<b>Tjänster och material</b>	500
<b>Hyror o tjänster (interna)</b>	144 263
<b>TOTALT netto</b>	178 000

#### *\*Budgettillämpning:*

Avdraget 15.000 euro från totalanslaget. Bildningsnämnden ansvarar för att under året hitta inbesparingar eller ökade intäkter motsvarande beloppet. Ingen avskrivning för renoveringsåtgärderna vid skolan är beaktade i anslaget då bygget inte kommer att vara färdigställt under 2025 oavsett vilken form projektet slutligen får.



**Mål;**

Budgeten för 2025 har beaktat den nya lagen och förordningen om barnomsorg och grundskola, läroplanen för grundskolan, kommunens utbildningsstadga, den av bildningsnämnden fastställda arbetsplanen för Föglö grundskola läsåret 2024–2025, slutrapporten från arbetsgruppen för utredande av hur undervisningen kan ordnas i framtiden under åren 2024–2029 samt det av kommunfullmäktige antagna språkprogrammet för Föglö grundskola.

Beträffande skolans verksamhet hänvisas till ovanstående dokument.

Under läsåret 2024 - 2025 kommer skolan att ha fyra olika läsårsteman: Läsning, rörelseglädje, ”Jag och min omvärld” samt vatten. Läsning är viktigt och det skall uppmuntras till detta i alla ämnen. Skolan vill även fokusera på att uppmuntra till fysisk aktivitet både i skolan och på fritiden. Under temat ”Jag och min omvärld” fokuseras på den egna självkänslan och hur man skall agera och interagera med andra i verkliga livet och på nätet, dvs få en bättre förståelse för det sociala samspelet i olika situationer. Tillsammans med de övriga skärgårdsskolorna kommer skolan att jobba kring temat vatten, med allt vad detta kan innefatta.

Värdegrunden, som man kan läsa om i skolans arbetsplan, ska genomsyra hela skolans verksamhet och ses som ett stöd då skolan förmedlar den allmänbildande grundutbildningen.

De åtta nyckelkompetenserna ska synas i alla årskurser och i alla läroämnen i grundskolan, olika mycket vid olika tidpunkter. Varje elev ska få möjlighet att utveckla alla kompetenser på den nivå som hen har förutsättningar till. De åtta kompetenserna enligt den åländska läroplanen är: multilitteracitet, kommunikativ kompetens, vardagskompetens, digital kompetens, lärande och social kompetens, kulturell kompetens, entreprenörskompetens och medborgerlig kompetens.

***IKT och datalogiskt tänkande***

Föglö grundskola är nu en 1:1-skola, dvs varje elev har en egen dator eller surfplatta som används i skolan. För att detta ska kunna fortgå behöver utrustningen uppdateras varje år. Datorer och pekplattor används i undervisningen vid de tillfällen då det ger ett pedagogiskt mervärde. Det är viktigt att alla elever och lärare har tillgång till office365 och att skolan hänger med i den digitala utvecklingen där AI är starkt på kommande.

***Allmänt undervisningen***

Undervisningen i skolan ska utvecklas mot **ämnesövergripande helheter**. Genom att använda varierade undervisningsmetoder och arbetssätt i undervisningssituationen ska elevens kreativitet stimuleras. Mångsidiga arbetssätt, rörelse och funktionella metoder uppmuntras genom elevens hela skolgång. Lärandet ska vara en aktiv och målinriktad process där eleven, utgående från sina tidigare kunskapsstrukturer, behandlar och tolkar den information och det material hen får ta del av.

***Elevvård***

Inom elevvården läggs stor vikt vid elever med inlärningssvårigheter och elever med koncentrationssvårigheter. 24 vt specialundervisning finns att tillgå under året.

Skolan har läsåret 2024–2025 totalt 13 elever (28%) med annat modersmål, dessa elever behöver fortsatt språkstöd för att möjliggöra en lyckad integration. Eleverna går i olika klasser. Skolan budgeterar för sammanlagt åtta språkstödslektioner där även andra elever med olika språkbakgrund i klassen erbjuds språkstöd. Språkstödet ges av språklärare och specialklasslärare. Inget landskapsbidrag utgår för denna undervisning.

Skolan har åtgärdsprogram gentemot mobbning och i skolans trivselstadga framgår att man ska behandla alla med respekt och att kränkningar inte ska förekomma.

Skolan köper psykologtjänster från barnomsorgs- och skolpsykologorganisationen som Mariehamns stad är huvudman för. Skolan och dagiset har tillsammans en kurator anställd. Kuratorn kommer två dagar per månad till skolan.

***Lägerskolor och resor utanför landskapet Åland:***

Stafettkarnevalen är ett evenemang som borde besökas åtminstone en gång under skoltiden. Då ingen lägerskola eller Skolmusik är inplanerad under 2025 skulle detta år kunna vara det året då skolan erbjuder ett storstadsbesök för eleverna från åk 4–9 som vill delta i stafettkarnevalen i maj i Helsingfors, sevärdheter i huvudstaden besöks samtidigt. Genomförs såvida det ryms inom den totala kostnadsramen för skolan.

***Personal***

Hänvisas till personalförteckningen samt arbetsplanen. Tyngdpunktsområden för användning av timresursen är att specifik vikt läggs vid optimala gruppindelningar för att beakta särskilda behov.

Utbildningschefstjänster köps som tidigare av Sottunga kommun motsvarande 25 % av heltid.

Timresursen uppskattas öka från 192 vt för år 2024 till 203 vt 2025. Undervisningsgrupperna är nu så stora att det behövs delningar för att de ska rymmas in i slöjdutrymmet och fysik-kemisalen. Till läsåret 2025-2026 planeras flera delningar i årskurs 7–9 i ämnena historia, samhällskunskap och hälsokunskap för att eleverna ska få mer årskursanpassad undervisning.

En timlärare i huvudsyssla i träningsundervisning är budgeterad för höstterminen. Extra landskapsbidrag fås för träningsundervisning.

En fjärde elevassistent med arbetstid 5 timmar/vecka för vårterminen och 22 timmar/vecka för höstterminen äskas från skolan men eventuellt förverkligande av denna är beroende av att den ryms inom nämndens totala budgetram.

För samtliga personalkostnader gäller att skolan och bildningsnämnden behöver göra en översyn av dessa för att rymmas inom den totala budgetramen.

***Språkprogrammet***

Senast under våren skall en översyn av språkprogrammet göras för att eventuellt kunna spara kostnader där.

***Inventarier***

Inventarier ingår i kostnadsplanen under material och prioritering av dessa inom kostnaden för material görs av ledande tjänsteinnehavare utgående från total budgetram för grundskolan. Preliminärt har inventarier uppskattats till ett belopp om ca 6.000 euro vardera för undervisningen och skolbespisningen.

***Fastigheten***

För underhåll av fastighet och gård debiterar byggnads- och tekniska nämnden enligt budgeten 144 263 €, varav värme, el och vatten utgör 59 009 € och avskrivningarna för året till 47 416 €.

***Skjutsar/transporter***

Skolskjutsarna står för en betydande del av skolans kostnader. Skjutsarna 2025 inklusive övriga skjutsar uppskattas kosta ca 131 000 €.

<b>Nyckeltal</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
Antal elever	47,5	50,5	53
- Föglöelever	39,5	42	44
- Ukrainska elever	3	3	3,5
- Föglöelever med hemundervisning	4	4,5	4,5
- Föglöelev utomlands	1	1	1
Antal undervisningsgrupper, åk 1-6	3	3	3
Antal undervisningsgrupper, åk 7-9	1	1	1,5
Förberedande undervisning	1	0,5	0
Specialklassundervisning	0	0,5	1
Träningsundervisning			1
Bildningsnämnden, antal sammanträden	8	8	7
Nyttjad/budgererad timresurs (vt)	168	170,5	176
Förberedande undervisning	20,5	11	0
Specialklass		10,5	17
Träningsundervisning			10
Sammanlagd nyttjad/budgererad timresurs	188,5	192	203
Språkprogram (vt)	12,5	14	12
Specialundervisning	22	22	24
Träningsundervisning, dagar	190	188	0
Klubbtimmar	0	0	0
Reserveras för stödundervisning	2	2	2
Utgifter per elev totalt, brutto	24 503	29 679	24 424
” ”, netto	21 890	26 955	23 845
Landskapsbidrag per Föglöelev totalt	9 813	12 073	10 666
Egenandel totalt per Föglöelev efter bidrag	12 077	14 882	13 179
<i>Skolskjutsning</i>			
- antal skjutsberättigade elever	32,5	37	36
- kostnad per vecka		2 998	3 054
<i>Skolbispisning</i>			
- antal måltider totalt	16 217	17 467	16 541
- Föglöelevernas andel	7 840	8 460	8 695
- varav måltider på annan ort	154	200	320
- daghemmet Myran	5 377	5 500	4 300
- lärare o assistenter	2 350	2 444	2 498
- övrig personal + betalande gäster	590	1 028	1 048
- tillfälliga gäster	60	35	35
- råvaror belopp per lunch (exkl. moms)	2,77	2,81	2,81
- måltider på annan ort, totalt euro	1 303	2 106	4 000
- mellanmål (exkl. moms)	0,88	0,88	0,88
- morgonmellanmål (exkl. moms)	0,50	0,88	0,88
- fruktmellanmål (exkl. moms)	0,22	0,22	0,22
- total kostnad per kostdag (exkl. moms.)	7,99	8,18	8,85
<i>Avgifter;</i>			
- daghemmet Myran	6,01	6,38	6,40
- övrig personal (exkl.moms.)	7,70	8,20	8,80
- lärare, assistenter o kökspersonal		kostförmån	

## BYGGNADS- OCH TEKNISKA NÄMNDEN

Resultatområden	Drifts- kostnader	Drifts- inkomster	Drift netto	Räntor	Avskriv- ningar	Totalt
Byggnadsinspektionen	37700	32700	5000	0	0	5000
Brand- och räddningsväsendet	51499	0	51499	0	3501	55000
Tekniska nämnden	98300	3125	95175	0	3825	99000
Gator och väggljusnät	6307	0	6307	0	20693	27000
Kommunalvägar	74835	23400	51435	0	32565	84000
Avfallshantering	104339	107013	-2674	0	2674	0
Hamnverket	13225	7786	5439	0	9561	15000
Vattenverket	57390	101081	-43691	0	28691	-15000
Avloppsreningsverket	91368	136282	-44914	1880	42034	-1000
Fastigheter, byggnader, lokaler	556708	709188	-152480	5000	149480	2000
Tullkamarplans fastigheter	26216	34334	-8118	0	16118	8000
Kommunens radhus	20986	24382	-3396	0	2396	-1000
Annagårdens pensionärsbostäder	49931	62610	-12679	0	10679	-2000
<b>Totalt</b>	<b>1188804</b>	<b>1241901</b>	<b>-53097</b>	<b>6880</b>	<b>322217</b>	<b>276000</b>

### RESULTATOMRÅDE: BYGGNADSINSPEKTIONEN

#### Verksamhet:

Byggnadskansliet handhar de uppgifter som lagstadgat är hänfödda till byggnadsnämnden i plan- och bygglagen och -förordningen.

	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Förändring
<b>Kostnader</b>	33 114	36 785	37 700	
<b>Intäkter</b>	20 159	31 785	32 700	
<b>ANSLAG</b>	12 955	5 000	5 000	+ - 0 %

#### *Kostnadsplan 2025*

<b>Intäkter</b>	- 32 700
<b>Löner och lönebikostnader</b>	30 750
<b>Tjänster</b>	4 500
<b>Material</b>	150
<b>Hyror och tjänster (interna)</b>	2 300
<b>TOTALT netto</b>	5 000

#### Mål:

Verksamhetens målsättning är att ge en effektiv och god service till kunderna, vilket innefattar en snabb behandling av byggnadslov och övriga tillstånd samt en god rådgivning till byggaren.

Föglö kommun reviderade sin byggnadsordning 2013 och den trädde i kraft 1.1.2014. Målsättningen är att göra en revidering av kommunens byggnadsordning under år 2025.

Byggnadslovstaxan är differentierad och innehåller m<sup>2</sup>-pris.

<b>Nyckeltal</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
Antal sammanträden, BTN	11	11	10
Kanslitider måndag, onsdag, fredag	9-11.30	9-11.30	9-11.30
Antal beviljade byggnadslov	19	42	42
Antal byggnadsanmälningar	7	5	5
Antal rivningsanmälningar	1	2	2
Antal färdigställda bostäder	-	1	1
Antal färdigställda övriga byggnader	36	30	30
Antal syneförrättningar	115	100	100
Slutsyner	36	20	25
Antal avslag	-	1	1
Godkända avloppssystem, st/år	3	13	13
- Traditionellt avlopp	2	3	3
- Kretsloppsanpassat	-	1	1
- BDT-avlopp	1	5	5
- Ombyggda avlopp	-	2	2
- Ändring av miljötillstånd	-	2	2
Avgifternas kostnadstäckning i %	60,9	86,4	86,7

## RESULTATOMRÅDE: BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET

### Verksamhet:

Brand- och räddningsväsendet samt befolkningskyddet

	<b>Bokslut 2023</b>	<b>Budget 2024</b>	<b>Budget 2025</b>	<b>Förändring</b>
<b>Kostnader</b>	55 367	48 264	51 499	
<b>Intäkter</b>	149	0	0	
<b>Netto</b>	55 218	48 264	51 499	
<b>Avskrivningar</b>	1 686	3 736	3 501	
<b>ANSLAG</b>	56 904	52 000	55 000	+ 5,8 %

#### *Kostnadsplan 2025*

<b>Intäkter</b>	0
<b>Löner och lönebikostnader</b>	0
<b>Tjänster</b>	22 727
<b>Material</b>	6 200
<b>Understöd</b>	5 000
<b>Hyror (externa)</b>	950
<b>Hyror och tjänster (interna)</b>	16 622
<b>TOTALT netto</b>	51 499

### Mål:

#### *Allmänt*

Upprätthålla en räddningstjänst med god utryckningsberedskap och en hög servicenivå vilket gör att de som bor och vistas i Föglö skall känna sig trygga.

Frivilliga brandkåren har upplevt ett uppsving i verksamheten med ökat antal aktiva medlemmar. En genomgång av kårens förutsättningar gjordes under 2023 och det kan konstateras att det föreligger ett behov av uppgradering och utbyte av kårens räddningsutrustning.

Under budgetåret 2025 fortsätter därför uppgraderingen utrustning med inköp av en motorspruta. Under år 2024 införskaffades en begagnad släckningsbil (29 år) för det beviljade investeringsanslaget.

2024 bildades en för hela Åland gemensam kommunal räddningsmyndighet med Jomala kommun som huvudman. Kommunens kostnadsandel i Ålands räddningsmyndighet 2025 är 10 700 €.

### **Brandsyner**

Brandsyner utförs av Ålands räddningsmyndighet.

**Sotningsverksamheten** handhas av privata sotningsföretag. Sotarna uppbär själv avgifterna för sotningen. Vid sotning på holmar (fritidshus) skall fastighetsägaren tillhandahålla båt åt sotaren. Den partiella avregleringen som gjordes år 2007 försvårar övervakningen av sotningsverksamheten. Landskapsregeringen aviserade redan år 2013 en översyn av sotningslagstiftningen, men än har inget konkret gjorts.

### **Övrigt**

För att säkerställa att kommunens räddningsresurser räcker till finns ett anslag upptaget för att täcka ev. kostnader för släckningsarbete och extern hjälp. Anslaget bibehålls inför 2025 (1 000 €). Fr o m 2025 ”fonderas” anslaget på samma sätt som snöplogningen, dvs de år anslaget inte utnyttjas förs det över till kommande budgetår och kan på sikt bygga upp en tillräcklig resurs vid eventuella större olyckor.

Sedan 2010 disponerar Föglö FBK sjöräddningsskjulet i Degerby för kommunens brandbåt.

2016 minskades kommunens brandbrunnar till 3 st. Under år 2025 erbjuds inte kommunens invånare möjlighet till ett kommunalt bidrag för underhåll av brandbrunnar. Anslaget (500 €) används för upprustning av Annagårdens brandbrunn.

### **Befolkningsskyddet**

Fr o m 2025 ingår befolkningsskyddets kostnader i samma drift som övriga brand- och räddningsväsendet. Den lokala befolkningsskyddsinstruktören dras in och uppgifterna handhas i stället av kommunteknikern inom ramen för tjänsten på samma sätt som övriga brand- och räddningsväsendet.

### **Föglö FBK**

Driftskostnaderna för Föglö FBK ligger sedan 2003 direkt under räddningsnämnden.

Rustmästararvodet för Sonboda och Vargskär delas på 2 personer och motsvarar 170 mantimmar. Erläggas som timpenning mot redovisning.

<b>Specifika stöd till FBK</b>	<b>2025</b>	<b>2024</b>
Anslag för kårens trivsel	1 500 €	1 500 €
Krav; att användas för kårens <b>aktiva</b> medlemmar		
Föglö FBK juniorverksamhet	500 €	500 €
Rustmästararvode, Vargskär	450 €	450 €
Rustmästararvode, branddepån	2.550 €	2.550 €

<b>Nyckeltal</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
Antal inspektioner (brand- och kanalsyner)	18	20	20
Antal utryckningar	17	10	10
Antal brandbrunnar	3	3	3
Antal befolkningsskyddsplatser (tillfällig inkvartering)	100	100	100
Antal skyddsrumspatser (ledningscentralen)	14	14	14
(skolans skyddsrum)	100	100	100
Brandövningar (antal)	15	10	10

## RESULTATOMRÅDE: TEKNISKA NÄMNDEN

### Verksamhet:

Tekniska kansliet inklusive miljöarbetet. Detaljplaneringen samt parker, parkeringar och övriga allmänna områden, vari ingår lekparken vid bibliotekshuset, torgområdet, rastplatser, ställplatser, mattvätten.

	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Förändring
<b>Kostnader</b>	95 022	107 675	98 300	
<b>Intäkter</b>	4 200	2 500	3 125	
<b>Netto</b>	90 822	105 175	95 175	
<b>Avskrivningar</b>	3 826	3 825	3 825	
<b>ANSLAG</b>	94 648	109 000	99 000	- 9,2 %

### *Kostnadsplan 2025*

<b>Intäkter</b>	- 3 125
<b>Löner och lönebikostnader</b>	75 443
<b>Tjänster</b>	9 200
<b>Material</b>	1 900
<b>Hyror (externa)</b>	450
<b>Hyror och tjänster (interna)</b>	11 307
<b>TOTALT netto</b>	95 175

### Mål:

Agenda 2030-gruppen upphör som kommunal grupp fr o m 1.1.2025. Ifall gruppen önskar, kan den fortsätta på egen hand och söka bidrag från kommunen för specifika projekt.

Kommunen ansluter sig till hållbarhetsagendan fr o m 1.1.2025.

Kommunteknikern ansvarar för kommunens miljöarbete inom ramen för ordinarie arbete.

Fr o m 1.1.2025 indras arbetet som arbetsledare/förman i enlighet med rapporten för rationalisering av fastighetsskötseln (12.06.2024). Härmed har en hel del uppgifter rationaliserats bort och dragits ner för servicemännen. En av servicemännen har 100 timmar i året avsatt som ledande serviceman.

### *Allmän skötsel av publika områden*

Degerby centrumområde (det område kommunen disponerar) skall fortsättningsvis hållas snyggt och städlat och göra ett gott intryck för besökare. I första hand skötsel av planteringar och områden.

Vid de allmänna rastplatserna ansvarar servicemännen för att sophantering och de allmänna toaletterna sköts på ett bra sätt. Kommunen har 2 rastplatser, en vid Embarsund och en vid Bråttö vik.

### *Ekholm bostadsområde*

Området är färdigställt och kommunaltekniken utbyggd. Den första tomten på området är såld.

### *Julgranarna*

Kommunen fortsätter även 2025 med de två allmänna julgranarna i Degerby till en uppskattad kostnad om drygt 500 € (plus elektricitet).

### *Avfallshanteringen på allmän plats för turister och dagsbesökare*

Avfallshanteringen vid rastplatserna vid Embarsund och Bråttö vik sköts med blandavfallskärl på 660 liter med tömning varannan vecka under perioden maj – september till en uppskattad kostnad på ca 800 €.

### *Projekt VA-plan*

Föglö kommun deltar i projektet VA-plan Åland (samarbete med samtliga kommuner och Ålands Vatten Ab). Kommunteknikern är medlem i styrgruppen. Kostnaden för Föglö kommuns del är ca 1.000 € per år.

Nyckeltal	2023	2024	2025
Byggnads- och tekniska nämnden antal möten per år	11	12	10
Antal detaljplaner	5	5	5
Antal rastplatser	2	2	2
Antal parkeringar	2	2	2
Antal parkeringsplatser (personbilar)	12 + 21	33	45
Antal parkeringsplatser (lastbilar/bussar)	1	1	2
Antal ställplatser	3	3	3
Vattenförbrukning i m <sup>3</sup> vid mattvätten	72	75	75
Vattenförbrukning i m <sup>3</sup> vid ställplatserna	3	5	5



## RESULTATOMRÅDE: GATOR OCH VÄGLJUSNÄT

### Verksamhet:

Kommunens gator på detaljplanerade områden, gång- och cykelvägar samt vägbelysningen i Degerby och på Ekholm.

	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Förändring
<b>Kostnader</b>	15 421	7 307	6 307	
<b>Intäkter</b>	186	0	0	
<b>Netto</b>	15 235	7 307	6 307	
<b>Avskrivningar</b>	20 692	20 693	20 693	
<b>ANSLAG</b>	35 927	28 000	27 000	- 3,6 %

### *Kostnadsplan 2025*

<b>Löner och lönebikostnader</b>	0
<b>Tjänster</b>	1 200
<b>Material</b>	4 000
<b>Hyror (externa)</b>	1 107
<b>Hyror och tjänster (interna)</b>	0
<b>TOTALT netto</b>	6 307

### Mål:

#### *Gatorna och GC-vägarna*

Underhålla och sträva efter att hålla vägarna på nuvarande standard.  
Kommunens samtliga detaljplanevägar (gator) och GC-vägar är ytbelagda.

#### *Vägljusnätet*

Under året planeras byte av ytterligare 5 st vägljusarmaturer till LED-armaturer.  
Vägljusnäten i Degerby och på Ekholm hålls tända fr.o.m. kl 06:15 - 22:30 under perioden 15 augusti till den 15 april, åtta månader per år.

*Miljömål:* Vid förnyande av vägbelysning skall energibesparande armaturer och lampor användas.

Nyckeltal	2023	2024	2025
<i>Gator</i>			
Gator, lm	1 591	1 591	1 591
Underhållskostnad per km i € (exkl. moms)	227	985	326
<i>Gång- och cykelvägar</i>			
Gång- och cykelväg, lm	1 028	1 028	1 028
<i>Vägbelysning</i>			
Vägbelysning antal ljuspunkter totalt (Degerby + Ekholm)	110	116	116
Årskostnad per ljuspunkt i €	135	49	50
Elförbrukning Degerby kWh/år	15 772	19 000	16 200
Elförbrukning Ekholm kWh/år		1 000	1 000

## RESULTATOMRÅDE: KOMMUNALVÄGAR

### Verksamhet:

Kommunala vägar och trafikleder, snöplogning av privata vägar samt administration.

	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Förändring
<b>Kostnader</b>	63 538	69 588	74 835	
<b>Intäkter</b>	10 676	23 075	23 400	
<b>Netto</b>	52 862	46 513	51 435	
<b>Avskrivningar</b>	35 487	35 487	32 565	
<b>ANSLAG</b>	88 349	82 000	84 000	+ 2,4 %

### *Kostnadsplan 2025*

<b>Intäkter (snöplogningsavgifter)</b>	- 23
<b>Löner och lönebikostnader</b>	400
<b>Tjänster</b>	2 435
<b>Material</b>	63 000
<b>TOTALT netto</b>	9 400
	51 435

**Mål;****Löpande vägunderhåll av kommunalvägarna samt snöplogning privata vägar**

Avtal för snöplogning upphandlades under våren 2023 och gäller för tre distrikt t.o.m. våren 2027. För de två återstående distrikten (Degerön och Västersocken) tecknades avtal endast för ett år, t.o.m. våren 2024 med option på de tre övriga säsongerna. Snöplogningen av privata vägar, vändplaner och företag/institutioner fortgår som tidigare.

Grusningen av kommunalvägarna sker under hösten senast inom september. Grusning på hösten är lyckad och man kan med fördel fortsätta med detta för att slippa vårens koordinering av grusning och saltning, vilken kan vara problematisk.

Första släntklippningen längs de allmänna vägarna utförs *innan* turistsäsongen för att möta turisterna med snygga vägrenar. Vägrenarna skall dock inte klippas så att blomsterprakten längs dem äventyras eller under den tid växterna blommar. Kommunens principer för slätter av vägrenar skall följas. Totalt utförs 2 släntklippningar, 1 slyklippning och 1 vattning och saltning av vägarna per år.

Under året fortsätter underhållsdikningen alternativt manuell slyröjning längs bergsektioner på kommunalvägarna. Någon siktförbättringssprängning är inte aktuell enligt vägsyneprotokollet av den 24 september 2024. Vägsyn hålls minst vartannat år, varför nästa vägsyn hålls senast hösten 2026.

**Kommunalvägarna – större åtgärder (ytbeläggning mm)**

Landskapet har inte längre upptaget anslag i landskapsbudgeten för investeringsbidrag för nybyggnad och grundförbättringar av kommunalvägar, vilket leder till sämre möjligheter att genomföra dylika projekt då de är mycket kostnadskrävande.

Beträffande investeringsprojekt för kommunalvägar hänvisas till vägplanen för åren 2025 – 2029 som ingår i kommunplanen för samma år.

**Miljömål;**

Vid upphandling skall utsläppskrav ställas på de olika vägunderhållsmaskiner som kommunen hyr in. Hänvisning till fastställd miljöhandlingsplan, kfge § 32/30.6.2011.

**Lands- och bygdevägarna**

Byggnads- och tekniska nämnden skall noggrant följa med tillvägagångssättet vid landskapsregeringens större underhållsarbeten på lands- och bygdevägarna i kommunen så att alla normer och regler för sådana arbeten uppfylls samt dessutom vid behov i förekommande fall kräva att vägplaner uppgörs innan arbeten inleds.

<b>Nyckeltal</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
Kostnad underhåll av kommunalvägar per km väg (exkl. moms)	2 290	3 078	3 360
Vägsalt, ton	14	18	18
Moblandat krossgrus, ton	250	260	260
Inköpta maskintimmar	282	309	314
Egna arbetstimmar, timavlönade	0	50	50
Anslutna till snöplogningen, totalt	85	87	85
- privatpersoner	54	56	54
- företag/institutioner	31	31	31
Landsväg i meter	27 962	27 962	27 962
Bygdevägar i meter	9 762	9 762	9 762
Kommunalväg i meter	<u>18 635</u>	<u>18 635</u>	<u>18 635</u>
Allmänna vägar totalt i meter exklusive gator	56 359	56 359	56 359

## RESULTATOMRÅDE: AVFALLSHANTERING

### Verksamhet:

Kommunens avfallshantering.

	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Förändring
<b>Kostnader</b>	90 102	96 993	104 339	
<b>Intäkter</b>	91 836	99 318	107 013	
<b>Netto</b>	- 1 734	- 2 325	- 2 674	
<b>Avskrivningar</b>	0	2 325	2 674	
<b>ANSLAG</b>	- 1 734	0	0	+ - 0 %

### *Kostnadsplan 2025*

<b>Intäkter</b>	- 107 013
<b>Löner och lönebikostnader</b>	0
<b>Tjänster</b>	103 839
<b>Material</b>	500
<b>TOTALT netto</b>	- 2 674

### Mål:

#### **Bakgrund**

Föglö kommun återtog 1.1.2011 hela renhållningsansvaret från kf Ålands Miljöservice (MISE). Sluttäckning av Stentorpa avfallsdeponi i enlighet med beviljat miljötillstånd slutfördes den 13.8.2007. Kommunen köpte 2016 in marken där kommunens återvinningscentral (ÅVC) är belägen. Sedan 1.1.2019 gäller ny lagstiftning i landskapet (Landskapslag om tillämpning av rikets avfallslag ÅFS 2018/83 och rikets lag FFS 646/2011).

#### **Allmänt samt mål 2025**

Avfallshanteringen sköts i enlighet med av kommunfullmäktige antagen renhållningsplan samt finansieras i sin helhet med avgifter. Avfallshanteringen sköts på totalentreprenad i enlighet med renhållningsplanen. Ny upphandling genomförs hösten/vintern 2024. Nämnden har inför den nya upphandlingsperioden gjort en utredning av kommunens totala avfallshantering.

2024 budgeterades för ombyggnationer och investeringar vid ÅVC-området så att ytan optimeras och t ex ger möjlighet till upphöjda avlossningsplatser såsom en "ringväg". Anslaget har utökats lite i 2025 års budget.

Nämnden fortsätter informera om avfallshanteringen via kommunens infoblad, kommunens sociala medier, enskilda utskick och med direktinformation via fakturan. Avsikten med mycket information är att stävja att avfall lämnas på felaktiga platser runt om i kommunen.

<b>Nyckeltal</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
Antal grundavgifter			
* hushåll (fast bosatta)	280	255	256
* fritidshus (interna)	71	70	70
* fritidshus (externa, som debiteras)	558	590	590
* hushåll med egen hantering	82	82	82
* företagare/stugor mm		15	15
Antal återvinningsstationer	5	5	5
Besök vid Stentorpa återvinningscentral	930	900	900
Anslutna till fastighetsnära avfallshämtning	120	120	120

## RESULTATOMRÅDE: HAMNVERKET

### Verksamhet: Skötseln av

- kommunens bryggor (fiskelandningsbryggan i Degerby, fiskelandningsbryggan i Storgetösund, Degerösunds bryggan, Nötö bryggan, Ulversö (Bänö) bryggan, Gollans bryggan (strandskoning) och småbåtsbryggan vid Sinting) runt om i kommunen,
- kommunens simstrand på detaljplaneområdet Sinting och simstranden i Hastersboda by.
- kommunens hamnområden i Degerby och den s.k. Tullbryggan i Degerby med kringområden.

	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Förändring
<b>Kostnader</b>	13 164	12 196	13 225	
<b>Intäkter</b>	7 445	7 636	7 786	
<b>Netto</b>	5 719	4 560	5 439	
<b>Avskrivningar</b>	8 441	8 440	9 561	
<b>ANSLAG</b>	14 160	13 000	15 000	+ 15,4 %

#### Kostnadsplan 2025

<b>Intäkter (arrenden och hyror)</b>	- 7 786
<b>Tjänster</b>	6 600
<b>Material</b>	800
<b>Hyror (externa)</b>	964
<b>Tjänster (interna)</b>	4 861
<b>TOTALT netto</b>	5 439

## **Mål;**

### **Allmänt**

Kommunens servicemän/fastighetsskötare handhar skötseln av markområden och anläggningar vid kommunens simstränder, bryggor och hamnområden.

### **Simstränder**

Simstränderna hålls i ett fortsatt fint skick genom harvning. Sinting simstrand kompletteras med ca 30 m<sup>3</sup> sand. Sopkärl vid Hastersboda badstrand 660 l juni-augusti med tömning varannan vecka.

Beträffande Hastersboda simstrand utreds under året att dra in denna på sikt och då säljas till fiske- eller byalag.

2024 initierade elevrådet i Föglö grundskola om ett beachvolleybollnät till Sintings badstrand. Detta mynnade ut till att en helhetsåtgärning skall göras på badstranden vid Sinting genom att söka Leaderpengar. Arbetsgrupp för detta är tillsatt och anslag finns upptaget i investeringsbudgeten.

### **Bryggor/båtupptragningsplatser**

Kommunens bryggor hålls i acceptabelt skick. Enligt förslag från arbetsgruppen för rationalisering av fastighetsskötseln skall två bryggor avyttras. Denna fråga utreds under året där en alternativ modell också är att överlåta skötseln till utomstående inklusive underhållsansvar.

Vid båtupptragningsramperna planeras inget underhåll 2025.

### **Simhoppstornet/bryggorna på Sinting**

Dykning genomförs inför säsongen. Under år 2016-2017 röjdes Sintingsudden upp så att den blev öppen och tillgänglig som t ex klippbad. Nu ankommer det på kommunens servicemän att hålla efter slyet regelbundet vid Sintingsudden och kommunens simstrand så att det inte växer igen.

Under 2018 iordningställdes en mindre besökshamn i form av en flytbrygga till Sintingsudden. Avsikten med detta är att besökare skall ta iland där och inte vid simhoppstornets brygga.

### **Småbåtsplatser**

Samtliga båtplatser i Tullbassängen är uthyrda. Det finns en viss efterfrågan på ytterligare småbåtsplatser varför nämnden bör arbeta med att eventuellt hitta ett område där man kan anlägga ett antal hyrplatser. Bättre skulle dock vara om någon privatperson eller förening/företag skulle satsa på detta.

### **Hamnområdet**

På hamnområdet kring väntsalen är parkering förbjudet. Parkering får därför inte ske på området och nämnden skall informera bilägare om att parkering inte får förekomma och att brott mot detta kan beivras. Landskapet har skyltat området.

Nyckeltal	2023	2024	2025
Antal bryggor	9	9	9
Utarrenderade områden/bryggor	2	2	2
Antal båtupptragningsramper	3	3	3
Antal båtuthyrningsplatser totalt	16	16	16
Offentliga simstränder (Sinting och Hastersboda)	2	2	2

## RESULTATOMRÅDE: VATTENVERKET

### Verksamhet:

Vattenförsörjningen i Degerby med närområden anslutna till kommunens avsaltningsanläggning.

	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
<b>Kostnader</b>	64 303	65 831	57 390
<b>Intäkter</b>	86 301	108 130	101 081
<b>Netto</b>	- 21 998	- 42 299	- 43 691
<b>Räntor</b>	45	0	0
<b>Avskrivningar</b>	33 955	38 299	28 691
<b>ANSLAG</b>	12 002	- 4 000	- 15 000

### *Kostnadsplan 2025*

<b>Intäkter (vattenavgifter)</b>	- 101 081
<b>Tjänster</b>	23 000
<b>Material</b>	17 000
<b>Tjänster (interna)</b>	17 390
<b>TOTALT netto</b>	- 43 691

### Mål:

Vattenverkets uppgift är att sälja högklassigt vatten till samtliga inkopplade abonnenter. Avsaltningsanläggningen färdigställdes 2004 och provdriften var slutförd i januari 2005. Vattenverket finansieras genom avgifter och skall vara en självbärande verksamhet.

2021-2022 utreddes den framtida driften av vatten- och avloppsreningsverket. Slutrapporten godkändes av kommunfullmäktige 14.12.2022 § 58. Däri ingick att vatten- och avloppsverksverksamheten bjuds ut på entreprenad för att minimera driftskostnaden för vatten- och avloppsverket. Tanken var att hela jourverksamheten för kommunens egen del skulle slopas och köpas in då vatten- och avloppsverket utgör största delen av jouren. Byggnads- och tekniska bjöd ut entreprenaden den 12.5.2023, inga anbud inlämnades dock varvid beslutades att tillsvidare fortsätta med verksamheten i egen regi.

### *Investeringar*

2025 planeras två olika projekt inom vattenverket, nämligen förnyande av samtliga rör på RO-anläggningen och fortsättning av pilotprojekt digitala hushållsmätare till Degerby vattenverks verksamhetsområde.

<b>Nyckeltal</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
Antal anslutningar (övriga/radhus)	98/7	99/7	100/7
Ledningsnätets längd, m	5 124	5 124	5 124
Såld vattenmängd, m <sup>3</sup>	13 505	16 722	15 060
- till utomstående	5 083	6 902	5 150
- till Nordic Trout Ab	3 556	4 800	4 800
- till egna fastigheter, kubik	4 866	5 020	5 110
Produktionskostnad €/per m <sup>3</sup>	4,76	3,94	3,81
Produktionskostnad €/per m <sup>3</sup> inkl. svinn	3,94	3,71	3,57
Renvattensvinn m <sup>3</sup> /år	2 816	1 000	1 000
Kostnadstäckning i %	86,1	103,8	117,4

## RESULTATOMRÅDE: AVLOPPSRENINGSVRKET

### Verksamhet:

Rening av avloppsvatten i Degerby med närområden för de som är anslutna till kommunens avloppsreningsverk, samt kommunens slammottagning.

	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
<b>Kostnader</b>	91 645	98 071	91 368
<b>Intäkter</b>	161 010	146 744	136 282
<b>Netto</b>	- 69 365	- 48 673	- 44 914
<b>Räntor</b>	2 720	1 540	1 880
<b>Avskrivningar</b>	28 738	41 133	42 034
<b>ANSLAG</b>	- 37 907	- 6 000	- 1 000

### *Kostnadsplan 2025*

<b>Intäkter (avloppsvatten- och slamavgifter)</b>	- 136 282
<b>Tjänster</b>	17 600
<b>Material</b>	49 000
<b>Hyror (externa)</b>	450
<b>Tjänster (interna)</b>	24 318
<b>TOTALT netto</b>	- 44 914

**Mål:****Allmänt**

Avloppsreningsverkets uppgift är att rena avloppsvattnet i enlighet med beviljat miljötillstånd för verksamheten. Nuvarande avloppsreningsverk färdigställdes 2001 och har sedan dess om- och utbyggs i flera omgångar.

Gällande miljötillstånd för avloppsreningsverket erhöles 10 september 2014 (gäller 10 år). I detta tillstånd sänktes reduktionsgraden av totalt kväve från 70 % till 50 % i enlighet med kommunens anhållan. Ny ansökan om revidering av villkor ska lämnas till ÅMHM senast den 31 december 2024.

Avloppsverket finansieras genom avgifter och skall vara en självbärande verksamhet.

**Framtida driften**

2021-2022 utreddes den framtida driften av vatten- och avloppsreningsverket. Slutrapporten godkändes av kommunfullmäktige 14.12.2022 § 58. Däri ingick att vatten- och avloppsverksverksamheten bjuds ut på entreprenad för att minimera driftskostnaden för vatten- och avloppsverket. Tanken var att hela jourverksamheten för kommunens egen del skulle slopas och köpas in då vatten- och avloppsverket utgör största delen av jouren. Byggnads- och tekniska bjöd ut entreprenaden den 12.5.2023, inga anbud inlämnades dock varvid beslutades att tillsvidare fortsätta med verksamheten i egen regi.

**Investeringar**

2018 påbörjade kommunen projektering av ett nytt avloppsreningsverk för att utöka kapaciteten från 900 pe till 1500 – 2000 pe med målet att flytta bort avloppsreningsverket från Degerby centrum till en mera undanskymd placering men fortsättningsvis relativt centralt. Slutrapporten behandlades av kommunfullmäktige 17.12.2020 § 90. Projektet är dock tillsvidare lagt på is då det kräver extern finansiering för att vara genomförbart då avgifterna annars blir orimligt höga för brukarna.

Kommunen planerar nu i stället för att på sikt kunna ansluta till Mariehamns stads avloppsreningsverk genom en överföringsledning till fasta Åland.

Gällande slamhanteringen färdigställdes 2022 ett projekt för att återställa slambäddarna och utöka ytan för kompostering av det avvattnade slammet.

2025 planeras två olika projekt inom avloppsreningsverket, nämligen ny durk i biosteget och fortsättning av pilotprojekt digitala hushållsmätare till Degerby vattenverks verksamhetsområde.

<b>Nyckeltal</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
Antal anslutningar	102 st	105 st	105 st
Avloppsnätets längd, m	3 928	3 928	3 928
Pumpedning, m	1 762	3 967	3 967
Antal pumpstationer	8	11	11
Behandlad avloppsvattenmängd, m <sup>3</sup>	17 469	19 154	17 963
- till utomstående	5 319	6 476	5 600
- till Nordic Trout Ab	8 231	7 550	7 150
- till Flisö Fisk Ab	895	1 500	1 500
- till egna fastigheter	3 024	3 628	3 713
Reningskostnad, drift €/m <sup>3</sup>	5,25	5,12	5,09
Kostnadstäckning i %	130,8	104,2	100,7
Utsläpp av näringsämnen kg/år			
- BOD <sub>7</sub>	319	602	602
- P (fosfor)	20	20	20
- N (kväve)	924	1 405	1 405
Mottagen slammängd i m <sup>3</sup>	368,5	500	400
- slutna tankar i m <sup>3</sup>	185,5	300	200
- 3-kammarbrunn	183	200	200

## RESULTATOMRÅDE: FASTIGHETER, BYGGNADER OCH LOKALER

### Verksamhet:

Skötseln av kommunens fastigheter, förutom de direkta hyresbostäderna (kommunens radhus och Annagårdens pensionärslägenheter) + fastigheterna inom Tullkammarplan, vilka har egna resultatområden. Under resultatområdet lyder således också fastighetspersonalen samt lokalvården.

	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
<b>Kostnader</b>	538 974	602 028	556 708
<b>Intäkter</b>	679 599	765 791	709 188
<b>Netto</b>	- 140 625	163 763	- 152 480
<b>Räntor</b>	5 164	4 500	5 000
<b>Avskrivningar</b>	147 756	169 263	149 480
<b>ANSLAG</b>	12 295	10 000	2 000

### *Kostnadsplan 2025*

<b>Intäkter (externa)</b>	- 132 271
<b>Intäkter (interna)</b>	- 576 917
<b>Löner och lönebikostnader</b>	143 145
<b>Tjänster</b>	98 732
<b>Material</b>	174 641
<b>Hyror (externa)</b>	0
<b>Hyror och tjänster (interna)</b>	140 190
<b>TOTALT netto</b>	- 152 480

### Mål:

#### *Allmänt*

Hålla byggnaderna i tekniskt gott skick. Många av de fastigheter som har träfasader behöver målas de närmaste åren. Därtill behöver även vissa äldre byggnaders tak förnyas inom en snar framtid.

#### *Personal*

I budgetförslaget för 2025 är arbetsavtalet som arbetsledare/förman indraget.

Servicemännens arbetsprocenter per fastighet/arbetsområde ändras fr.o.m. 1.1.2025. En av servicemännen lyfts till "ledande serviceman" vilket betyder att han får ett lite större ansvar över planeringen av arbetsdagarna mm.

Fastighetsskötartjänstverksamheten enligt Tekniska sektorns avtal fortgår. Sedan 1.1.2024 omfattar den fredag kväll-måndag morgon, drygt två dygn. Jouren täcker vatten- och avloppsverket, omsorgshemmet Annagården och Annagårdens pensionärslägenheter till den delen det där bor pensionärer (dvs inte för de yngre personer som bor där). Övriga fastigheter ingår INTE i den sedvanliga fastighetsjouren utan endast akuta utryckningar. Under vintern ansvarar man för snöröjningen/sandningen vid omsorgshemmet, Annagårdens pensionärslägenheter, skolan och daghemmet. För att täcka jourhelgerna köps en person in enligt samma avtal som servicemännen har för att vara i helgberedskap. Kommunteknikern ingår sporadiskt i jourverksamheten när behov föreligger.

Ingen förändring i lokalvårdens personal planeras 2025.

#### *Fastighetsmaskiner*

Genom att hålla maskinparken i gott skick blir servicemännens arbete så effektivt som möjligt.

Kommunen har två fastighetsbilar. Den nyaste inköptes 2019 medan den äldsta som var köpt 2006 byttes in av Ömsen mot en annan begagnad bil i slutet av 2019.

#### *Fastighetsvisa åtgärder utom normalt underhåll*

##### *Annagården*

Obligatorisk ventilationskontroll enligt PBL 65b § samt en ventilationsrengöring (4 800 €).

Upprustning av de allmänna utrymmena (2800 €), 5 st armaturer till de mörkaste rummen (1 100 €).

4 st dörrar till Annagårdens boenderum byts till pardörrar och prioriteras under året vid fördelning av tillgängligt anslag för resultatområdet.

##### *Daghemmet Myran*

Obligatorisk ventilationskontroll enl. PBL 65b § vart tredje år 1 000 €).

##### *Kommungården*

Fasadmålningen av Kommungården skjuts upp ytterligare ett år.

Obligatorisk ventilationskontroll enligt PBL 65b § samt en ventilationsrengöring (4 500 €). Uthyrningen av kontor på vindsvåningen fortgår.

**Branddepån**

Eftersträvas en större uthyrning av mötesrummet på branddepån för att erhålla lite intäkter från uthyrning. Bra mötesrum som kunde utnyttjas mycket mera. Allmän annonsering om möjligheten att hyra mötesrum generellt i kommunens fastigheter kommer att göras under året.

**Föglö grundskola**

2019 gjorde kommunen en rejäl storsatsning i Föglö grundskola genom en omfattande grundrenovering och om- och tillbyggnad i fastigheten avseende skolans kök, slöjdsalar mm, i enlighet med av kommunfullmäktige i juni 2018 godkänd slutrapport från den härför tillsatta arbetsgruppen. Därtill renoverades föreståndar- och lärarrummen mm under 2018 och början av 2019.

De i kommunplanen för åren 2023 – 2027 upptagna projekten i skolan tidigareläggs i.o.m. uppdagat problem med inomhusluften speciellt i slöjdsalen. Hänvisas till den inomhuslufttekniska konditionsundersökningen av inomhusluften i skolan där en tydligt mikrotillväxt påvisades. En arbetsgrupp och sedermera byggnadskommitté har tillsatts av kommunstyrelsen för projektet. Innan projekteringen startar upp görs en närmare uppdragsbeskrivning som grund för projekteringen. Arbetsgruppen/kommittén är inte bunden till tidigare framtagna dokument men dessa bör ligga som grund för planeringen. Målsättningen kunde preliminärt vara byggstart i början på 2026.

**Gym/företagarhus**

Fastigheten inrymmer gym och hårsalong. 2025 planeras renovering av duschutrymmena.

**Lagerhallen**

Den oisolerade lagerhallen för kommunens material och maskiner färdigställdes 2015. Inga planerade åtgärder 2025.

**Bankhuset**

På det s.k. ”bankhuset” planeras inga större renoveringsåtgärder 2025. I kommunplanen för åren 2025 – 2029 finns dock en del åtgärder upptagna, såsom takbyte och fasadmålning.

**Vikingaborg**

Fastigheten säljs i slutet av 2024 eller början av 2025.

**Värmecentralen**

Värmecentralen, som togs i bruk i september 2018, försörjer kommunens grundskola, gym-/företagshus, kommunens radhus, kommunens äldreboende, kommunens pensionärsbostäder och kommunens daghem med värme. Driftsentreprenör är Alandia Allting Ab med ett 10-årigt avtal om värmeleverans. Kommunen har därmed helt slutat med oljeuppvärmning i kommunens fastigheter förutom bankhuset som köptes in under år 2021.

**Miljömål;**

- att minska elförbrukningen,
- vid nyanskaffning och byte av armaturer eftersträvas att energibesparande armaturer och lampor köps.

<b>Nyckeltal</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
Antal egna fastigheter ingående i resultatområdet	10	10	10
Utarrenderade områden	1	1	1
Sammanlagd byggnadsyta m <sup>2</sup> egna utrymmen (exkl.värmec.)	6 708,5	6 708,5	6 708,5
Sammanlagd byggnadsvolym m <sup>3</sup> egna utrymmen (exkl.värmec.)	22 441	22 441	22 441
Flisvärme MWh/år	912	921	913
- Annagården (inkl. rådgivningen)	269	272	270
- gymmet/företagarhuset	53	53	53
- Föglö grundskola	489	494	489
- daghemmet Myran	101	102	101
Pris MWh (enligt avtal)	59,33	64,37	75,66



Elförbrukning kWh/år totalt, fastigheterna	338 435	355 350	326 250
Elpriset cent/kWh:	januari - februari	23,623	18,123
	mars - april	18,123	12,343
	maj - december	11,623	
Vattenförsörjning m <sup>3</sup> /år totalt, fastigheterna	2 139	2 520	2 555
Fastighetsskötbarbilarna, km/år	11 310	16 000	16 000

## RESULTATOMRÅDE: TULLKAMMARPLANS FASTIGHETER

### Verksamhet:

Skötseln av samtliga fastigheter som är belägna inom Tullkamarplan, dvs. Bibliotekshuset, Tullhuset jämte uthus, bastu och kokhus, Stall & Förråd (f.d.stora packhuset), Lilla packhuset, Föglömuséet, Sjöräddningsskjulet, Teckis källare, Edvard Janssons stuga, Lotsstugan samt väntsalen. Därutöver till området hörande markområden som inte hör till hamnområdet.

	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
<b>Kostnader</b>	20 330	33 398	26 216
<b>Intäkter</b>	44 693	41 576	34 334
<b>Netto</b>	- 24 363	- 8 178	- 8 118
<b>Avskrivningar</b>	15 778	18 178	18 118
<b>ANSLAG</b>	- 8 585	10 000	10 000

### *Kostnadsplan 2025*

<b>Intäkter (externa)</b>	- 18 251
<b>Intäkter (interna)</b>	- 16 083
<b>Tjänster</b>	10 000
<b>Material</b>	10 000
<b>Hyror och tjänster (interna)</b>	6 216
<b>TOTALT netto</b>	- 8 118

### Mål:

#### *Allmänt*

Tullkamarplan jämte därpå liggande fastigheter övertogs från Ålands landskapsregering genom avtal av den 13 oktober 2004. Väntsalen, som ligger inom landskapets trafikområde, hyrdes till en början av landskapet men övergick i kommunens ägo 2017.

De flesta fastigheterna hyrs ut med hyresavtal.

För planering av åtgärder m.m. gällande de byggnadsminnesförklarade fastigheterna och områdena finns en särskild kommitté tillsatt bestående av tre medlemmar från kommunen och en från landskapets kulturbyrå.

Målsättningen är att hålla byggnaderna i tekniskt gott skick med de resurser som föreligger.

2018-2020 genomfördes en grundlig upprustning av Stall & förråd (stora packhuset) och mindre åtgärder i väntsalen och lilla packhuset för att kunna använda fastigheterna aktivt i framförallt turistverksamheten. Avsikten var att göra området kring torget och hamnen till ett attraktivt och aktivt öppet område.

#### *Fastighetsvisa åtgärder utom normalt underhåll*

##### *Tulludden*

Fastigheten hyrs för tillfället ut till Tullverkets semesterstödsstiftelse. Hyresavtalet löper ut 31.10.2025. I budgeten föreslås att under 2025 utreds alternativa användningsområden för Tullhuset i framtiden, dels gällande egen kommunal verksamhet men också i samråd med näringslivet genom marknadsdialoger, med syfte att säkerställa ett långsiktigt användningsområde för byggnaden i kommunens ägo. Kommunens målsättning är att fastigheten skulle kunna innefatta någon typ av turistisk näringsverksamhet med sitt ypperliga läge i Degerby centrum.

Under 2025 planeras att öppna golvet i herrarnas toalett i.o.m. unken lukt, befaras fuktskada i trossbotten (3 200 €).

**Bibliotekshuset**

Fastigheten används i sin helhet som bibliotek med samlingsutrymmen som också hyrs ut. Den västra delen, tidigare postkontoret, används som turistinfo under juni – augusti och som allmänt mötesrum övriga tider på året. Avsikten är att öka marknadsföringen av möjligheterna att hyra detta mötesrum för att erhålla en högre uthyrningsgrad.

**Väntsalen**

Fastigheten har renoverats och fixats upp vid flera tillfällen de senaste åren och hyrs ut för turistisk verksamhet.

Under året genomförs fasadmålning av fastigheten.

**Lilla packhuset**

Byggnaden används i gästhamnsverksamheten och för allmänna turistiska ändamål och hyrs därför inte ut.

**Stall & förråd**

Fastigheten har grundrenoverats och iordningstälts 2018-2020 för att nyttjas i turistiska ändamål, närmast för dagsturister och gästhamnsbesökare. Vatten och avlopp har dragits in och en altan har byggts. Bodarna mot torget har försetts med möjlighet till vatten och avlopp. Dessa bodar hyrs ut, liksom bokloppisen. Övriga delar av byggnaden hyrs inte ut utan används i turistiskt syfte för att öka dragningskraften i Degerby.

**Sjöräddningsskjulet**

Fastigheten används i Föglö FBK:s verksamhet för den s.k. brandräddningsbåten. En del av byggnaden fungerar också som väntkur för folk som väntar på färjan.

**Föglömuséet**

Byggnaden inrymmer Föglömuséets verksamhet.

**Teckis källare**

Fastigheten totalrenoverades och byggdes om invändigt 2015. Fastigheten har under 10 år hyrts ut till restaurang Seagram. Nuvarande hyresavtal upphör 31.5.2025 och fastigheten kommer att bjudas ut att hyra under början av året.

**Lotsstugan**

Byggnaden inrymmer lotsmuséet. Fastigheten behöver småningom målas, men inget anslag för detta finns upptaget 2025.

**Edvard Janssons stuga**

Byggnaden är den enda inom resultatområdet som inte är byggnadsminnesförklarad. Den erhöles i gåva för ca 20 år sedan och sedan september 2019 hyrs byggnaden ut till Monica Jansson.

Kommunen satsar inga medel i underhållet av byggnaden utan hyrestagaren disponerar och underhåller byggnaden.

<b>Nyckeltal</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
Antal byggnader	12	12	12
Uthyrda/använda byggnader 31.12	8	11	11
Utarrenderade områden	1	1	1
Vattenförsörjning m <sup>3</sup> /år totalt på fastigheterna i eget bruk	35	70	85
Elförbrukning kWh/år, totalt fastigheterna i eget bruk	42 924	46 800	46 050

## RESULTATOMRÅDE: KOMMUNENS RADHUS

**Verksamhet:** Skötseln av kommunens radhus i Degerby bestående av fyra lägenheter.

	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
<b>Kostnader</b>	15 764	21 476	20 986
<b>Intäkter</b>	23 998	24 382	24 382
<b>Netto</b>	- 8 234	- 2 906	- 3 396
<b>Avskrivningar</b>	1 906	1 906	2 396
<b>ANSLAG</b>	- 6 328	- 1 000	- 1 000

### Kostnadsplan 2025

<b>Intäkter (externa)</b>	- 24 382
<b>Indirekta skatter (moms)</b>	2 937
<b>Tjänster</b>	5 400
<b>Material</b>	9 600
<b>Hyror och tjänster (interna)</b>	3 049
<b>TOTALT netto</b>	- 3 396

**Mål:** Hålla byggnaden i tekniskt gott skick. Inga större underhållsåtgärder är planerade under året.

Nyckeltal	2023	2024	2025
Sammanlagd volym, m <sup>3</sup>	1 040	1 040	1 040
Sammanlagd byggnadsyta, m <sup>2</sup>	358	358	358
Sammanlagd lägenhetsyta, m <sup>2</sup>	262	262	262
Flisvärme, MWh/år	63	64	63
Vattenförbrukning, m <sup>3</sup>	228	320	300
Fastighetens elförbrukning kWh/år	4 188	5 200	5 200

## RESULTATOMRÅDE: ANNAGÅRDENS PENSIONÄRSBOSTÄDER

**Verksamhet:** Skötseln av Annagårdens pensionärsbostäder i Degerby bestående av 20 lägenheter.

	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025
<b>Kostnader</b>	43 067	47 931	49 931
<b>Intäkter</b>	65 207	62 610	62 610
<b>Netto</b>	- 22 140	- 14 679	- 12 679
<b>Avskrivningar</b>	10 679	10 679	10 679
<b>ANSLAG</b>	- 11 461	- 4 000	- 2 000

### Kostnadsplan 2025

<b>Intäkter</b>	- 59 706
<b>Indirekta skatter (moms)</b>	4 220
<b>Tjänster</b>	13 500
<b>Material</b>	16 500
<b>Hyror och tjänster (interna)</b>	15 711
<b>TOTALT netto</b>	- 12 679

### Mål:

Hålla byggnaden i tekniskt gott skick. År 2021 totalrenoverades de två sista lägenheterna i enlighet med renoveringsplanen. Beräknas att 18 av 20 lägenheter är uthyrda under hela året.

Byggnads- och tekniska nämnden har upprättat en renoveringsplan över samtliga lägenheter. Denna har sammanförts med den allmänna fastighetsunderhållsplanen. Detta för att det inte just nu finns några planerade lägenhetsreparationer för de enskilda lägenheterna då alla är grundrenoverade, utan mera koncentrerat på byggnaden. Under de närmaste åren kommer fastigheten att genomgå 2 st omfattande renoveringsåtgärder, förnyande av fastighetens tak och utbyte av dörrar och fönster i hela fastigheten. I kommunplanen finns också upptaget inredande av tvättstuga i befintligt garage.

Under 2026 – 2027 utreds möjligheten att avyttra den östra halvan av fastigheten som mestadels uthyrs till yngre personer.

Nyckeltal	2023	2024	2025
Antal lägenheter	20	20	20
Sammanlagd volym, m <sup>3</sup>	2 199	2 199	2 199
Sammanlagd byggnadsyta, m <sup>2</sup>	664	664	664
Sammanlagd lägenhetsyta, m <sup>2</sup>	564	564	564
Flisvärme, MWh/år	134	135	134
Vattenförbrukning, m <sup>3</sup>	707	630	700
Fastighetens elförbrukning kWh/år (fastighetsel)	38	500	500

## FRITIDS- OCH KULTURNÄMNDEN

Resultatområden	Drifts- kostnader	Drifts- inkomster	Drift netto	Räntor	Avskriv- ningar	Totalt
<b>Kulturverksamhet</b>	<b>14200</b>	<b>200</b>	<b>14000</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>14000</b>
<b>Fritidsverksamhet</b>	<b>30400</b>	<b>10770</b>	<b>19630</b>	<b>120</b>	<b>1250</b>	<b>21000</b>

<b>Totalt</b>	<b>44600</b>	<b>10970</b>	<b>33630</b>	<b>120</b>	<b>1250</b>	<b>35000</b>
---------------	--------------	--------------	--------------	------------	-------------	--------------

### RESULTATOMRÅDE: KULTURVERKSAMHET

#### Verksamhet:

Kultur- och museiverksamheten i kommunen.

	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Förändring
<b>Kostnader</b>	18 108	15 318	14 200	
<b>Intäkter</b>	3 247	318	200	
<b>ANSLAG</b>	14 861	15 000	14 000	- 6,7 %

#### *Kostnadsplan Museiverksamheten*

	Belopp
<b>Intäkter</b>	0
<b>Löner och lönebikostnader</b>	672
<b>Tjänster</b>	400
<b>Material</b>	300
<b>Hyror och tjänster (interna)</b>	2 828
<b>TOTALT netto</b>	4 200

#### *Kostnadsplan Övrig kulturverksamhet*

	Belopp
<b>Intäkter</b>	- 200
<b>Löner och lönebikostnader</b>	1 100
<b>Tjänster</b>	3 000
<b>Material</b>	400
<b>Understöd</b>	5 500
<b>TOTALT netto</b>	9 800

#### Mål:

##### *Allmänt*

Målet för den kommunala kulturverksamheten är att öka trivselen och välfärden för alla åldrar i kommunen, att stärka invånarnas känsla för sin egen identitet, men även att låta besökare ta del av vårt kulturarv. Kulturnämndens uppgift är att främja sådan verksamhet som aktiverar och ökar förståelsen människor emellan samt värna om och bevara den lokala kulturen.

##### *Kulturarbete och kulturella aktiviteter*

Köptjänster av kulturarbete från föreningar eller andra intresserade.

Samla och dokumentera bilder från Föglö i äldre tid, i mån av tid och resurser, i form av köptjänster. Befrämja den lokala kulturen i form av understöd och medverka med understöd vid olika kulturevenemang och i mån av möjlighet även själva anordna kulturevenemang i form av teater, konserter, författarbesök, utställningar, föredrag m.m.

##### *Museiverksamheten*

Föglö- och lotsmuséerna drivs i kommunens egen regi. En särskild kommitté ansvarar för Föglömuséets och lotsmuséets utställningar som bägge är permanenta utställningar. För Föglömuséets del bestående av fotografier och texter på temat "Föglö - förr och nu". Inga museivakter anställs utan turistinformationerna sköter öppethållningen av såväl Föglömuséet som lotsmuséet.

Såväl Föglömuséet som lotsmuséet hålls öppet under perioden 1.6 – 31.8; 13.6 - 17.8 enligt turistinformationens öppettider samt 1 - 12.6 och 18 - 31.8 enligt kommunkansliets öppettider. Även 2025 planeras inträdet vara gratis, men en frivillig avgift uppbärs.

##### *Försäljning*

Nämnden har till försäljning en del skrifter, vandringskarta, affischer mm.

<b>Nyckeltal</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
Fritids- och kulturnämndens sammanträden	4	4	3
<u>Kulturverksamhet:</u>			
Kulturarbete, timmar, köptjänst	25	40	30
Antal evenemang anordnade av nämnden	2	3	2
Antal evenemang som understöds av nämnden	1	2	2
Antal projekt utförda av nämnden	3	2	2
Föreningar, organisationer och privata kulturarbetare som understöds av fritids- och kulturnämnden	4	5	5
Understöd till föreningar, organisationer o kulturarbetare	5.500	6.000	5.500
<u>Museiverksamhet:</u>			
Antal muséer (Föglömuséet och lotsmuséet)	2	2	2

## RESULTATOMRÅDE: FRITIDSVERKSAMHET

### Verksamhet:

Kommunens ungdoms-, idrotts- och fritidsverksamhet.

	<b>Bokslut 2023</b>	<b>Budget 2024</b>	<b>Budget 2025</b>	<b>Förändring</b>
<b>Kostnader</b>	27 126	37 647	30 400	
<b>Intäkter</b>	16 498	9 647	10 770	
<b>Netto</b>	10 628	28 000	19 630	
<b>Räntor</b>	155	160	120	
<b>Avskrivningar</b>	7 436	3 840	1 250	
<b>ANSLAG</b>	18 219	32 000	21 000	- 34,4 %

#### *Kostnadsplan Ungdomsverksamhet*

	<b>Belopp</b>
<b>Intäkter</b>	0
<b>Löner och lönebikostnader</b>	1 150
<b>Tjänster</b>	400
<b>Material</b>	300
<b>Understöd</b>	2 600
<b>Hyror (externa)</b>	550
<b>TOTALT netto</b>	5 000

#### *Kostnadsplan Idrottsverksamhet*

	<b>Belopp</b>
<b>Intäkter</b>	- 1 400
<b>Löner och lönebikostnader</b>	2 500
<b>Tjänster</b>	700
<b>Material</b>	900
<b>Understöd</b>	2 300
<b>TOTALT netto</b>	5 000

#### *Kostnadsplan Övrig fritidsverksamhet*

	<b>Belopp</b>
<b>Intäkter</b>	- 9 370
<b>Löner och lönebikostnader</b>	2 600
<b>Tjänster</b>	7 500
<b>Material</b>	2 200
<b>Understöd</b>	600
<b>Hyror (interna)</b>	6 100
<b>TOTALT netto</b>	9 630

**Mål;****Allmänt**

Målsättningen är att främja ungdoms- och idrottsaktiviteten i kommunen, bidra till att ge ungdomarna en meningsfull fritid genom att ekonomiskt understöda i kommunen verksamma ideella föreningar, men också delvis genom egna aktiviteter.

**Idrottsverksamhet**

Idrottsverksamheten i kommunen sköts i första hand av idrottsföreningen FUIA, med ekonomiskt understöd från kommunen. FUIA försöker uppmuntra de yngre ungdomarna till idrott för att på det sättet bygga upp ett idrottsintresse från grunden i kommunen.

För ledd idrottsverksamhet för barn och ungdomar anlitas idrottsledare per timme enligt redovisning. Anslaget utnyttjas också i samarbete med FUIA för riktade idrottsaktiviteter för ungdomarna.

**Ungdomsverksamhet**

För ledd ungdomsledarverksamhet budgeteras 50 timmar, gärna i samarbete med andra kommuner/organisationer. Förutom avlöning av ungdomsledartimmar används anslaget bl a för riktade ungdomsledaraktiviteter för barn i grundskolans årskurser 5-6, vilket varit populärt och välbesökt, samt specifika ungdomsaktiviteter av engångskaraktär.

**Övrig fritidsverksamhet**

Nämndens målsättning är också att erbjuda kommuninvånare men även sommarboende och turister möjligheter till fritidssysselsättning och friluftsliv, bl.a. genom upprätthållande av två stycken vandrings- och friluftsleder av god kvalitet, motionsbana, tennisbana, minigolfbana, multiarena, boulebana, gym, utegym.

**Vandrings- och friluftsleder**

Kommunen har två vandringsleder, en i Hastersboda och en i Jyddö.

Fågel-/utsiktstorn finns vid bägge leder, uppförda 2002 (Hastersboda) och 2009 (Jyddö). I Jyddö finns också en slobod (uppförd 2010). Bägge leder är också försedda med flera stockbord med sittplatser längs lederna och är väl skyltade och utmärkta.

För 2025 planeras endast sedvanligt underhåll förutom att nämnden fattat ett beslut om att småningom byta ut informationsskyltarna runt stigarna mot hållbarare material som metall eller glasfiber.

De bägge vandringslederna har erhållit mycket beröm från talrika besökare och rankas som ett par av de bästa lederna på Åland.

**Motionsbana**

Kommunen har en upplyst barkbelagd motionsbana i Degerby. 2025 genomförs på motionsbanan sedvanligt underhåll (klippning, slyröjning). Därutöver planeras en breddning då sly mm ”växer in” från sidorna.

**Tennisbana**

Tennisbanan togs i bruk sommaren 2001 och fick ny beläggning pga sättningar år 2012. Banan är i gott skick och nätet förnyades 2024.

Bokningen handhas sommartid av kommunens turistinformation under dess öppettider. Under övriga tider handhas bokningen vid kommunkansliet. Banan är i stort sett underhållsfri.

**Minigolfbana**

Kommunen har en minigolfbana i Degerby, uppförd 2014, som handhas av turistinformationen sommartid och övriga tider från kommunkansliet.

**Gym**

Kommunens gym invigdes i juni 2003. Gymmet renoverades till stora delar 2017 med anledning av svåra sättningar i golvet. Gymmet är i dagsläget väl utrustat och relativt fullt. Kostnaderna överskrider

intäkterna för gymmet. 2025 planeras kompletteringsköp enligt följande; ospecificerat anslag för eventuellt byte av maskiner som blir uttjänta (1.600 €) och ett anslag för oförutsedda kostnader (150 €).

Städningen av gymmet uppskattas 2025 kosta 4.400 € samt fastighetskostnaden uppgå till 6.100 €. Den gymansvarige erhåller ett årskort på gymmet som ersättning. Den årliga servicen på maskinerna från auktoriserad firma kostar 1.000 €.

Kostnad för gymmet uppskattas totalt till brutto 13.600 euro och avgifterna till 5.600 euro. Nettokostnad 8.000 €. Avgifterna för nyttjande av gymmet täcker därmed ca 41 % av kostnaderna.

### ***Utegym***

2018 uppfördes ett utegym i kommunen där hugade motionärer har möjlighet att träna i fria former året runt. Utegymmet ligger i anslutning till motionsbanan i Degerby.

### ***Föreningar m.m.***

År 2025 ges totalt 5.500 € (2024 9.700 €) i understöd till ungdoms- och idrottsföreningar.

<b>Nyckeltal</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
Fritids- och kulturnämndens sammanträden	4	4	3
<i><u>Ungdomsverksamhet</u></i>			
Ungdomsverksamhet, timmar	14	60	50
Föreningar som understöds	2	3	2
Evenemang/aktiviteter i nämndens regi	11	4	4
<i><u>Idrottsverksamhet</u></i>			
Idrottsverksamhet, timmar	72,5	100	80
Föreningar som understöds	1	1	1
Evenemang/aktiviteter i nämndens regi	2	4	4
<i><u>Övrig fritidsverksamhet</u></i>			
Föreningar/personer som understöds	-	1	1
Evenemang/aktiviteter i nämndens regi	2	2	2
<b>Gym</b>			
* skötsel	serviceman ca. 1 timme/vecka		lokalvård ca. 45 minuter per dag
<b>* besök/uthyrning</b>			
antal personer totalt	88	80	90
enskilda gånger/besök	1564	1250	1350
årskort	36	20	25
månadskort	9	15	15
10-gångerskort	37	20	25

## INVESTERINGARNA

Anslag	Namn	Bu 2024	Bu 2025	Intäkt	Netto
1100	Tomtförsäljning		0	15 000	-15 000
905	Skolan - renoveringar och ombyggnationer	725000	275000	0	1 000 000
910	Väntsalen - fasadmålning		9775	0	9 775
915	Gymmet; renovering av duschutrymmena		21000	0	21 000
950	ÅVC-området - ombyggnader och investeringar	46500	6975	0	53 475
953	Vattenverket - förnyande av rör på RO-anläggningen		32000	0	32 000
958	Avloppsverket - ny durk i biosteget		25000	0	25 000
960	VA - digitala vattenmätare		11000	0	11 000
970	Sinting simstrand - upprustning		22425	10000	12 425
995	Föglö FBK - ny motorspruta		6000	0	6 000
<b>Totalt</b>		<b>771500</b>	<b>409175</b>	<b>25000</b>	<b>1 155 675</b>

### KOMMUNSTYRELSEN

**Tomtförsäljning på planerade områden**

**15 000 €**

Beräknas en inkomst på 15.000 € 2025 från tomtförsäljningar.

### BYGGNADS- OCH TEKNISKA NÄMNDEN

**FÖGLÖ GRUNDSKOLA – renoveringar och nybyggnationer**

**1 000 000 €**

Reserveras anslag för renoveringar och nybyggnationer. En särskild arbetsgrupp arbetar med frågan och skall presentera sin slutrapport senast 28 februari 2025 varefter kommunfullmäktige beslutar hur man skall gå vidare. Arbetsgruppen är inte bunden till tidigare framtagna dokument men dessa bör ligga till grund för planeringen. Såvida projektet överskrider 1.000.000 € krävs extern finansiering för att det skall vara genomförbart.

Efter att beslut fattats om hur man går vidare tillsätts en byggnadskommitté av kommunstyrelsen för projektet. Innan projekteringen startar upp görs en närmare uppdragsbeskrivning som grund för projekteringen. Projektet skall rymmas inom avsatt investeringsanslag som även innefattar kostnader upplupna 2024 för arbetsgruppens arbete. En rimlig målsättning kan vara byggstart 2026 såvida finansieringen kan lösas.

**FINANSIERING;**

Eget kapital 375.000 € och upplåning 625.000 €. Kostnader utöver detta kräver extern finansiering.

Budget 2024 725 000 € Budget 2025 275 000 €

**VÄNTSALEN – fasadmålning**

**9 775 €**

Anslag för rengöring och målning av hela byggnaden. Byggnaden målades senast 2014.

**GYMMET – renovering av duschutrymmena**

**21 000 €**

Duschutrymmena är slitna och vissa fuktskador har upptäckts. Bör därför åtgärdas snarast så att inga större skador hinner ske i konstruktionerna.

**ÅVC - OMRÅDET – ombyggnationer och investeringar**

**53 475 €**

Omplanering av ÅVC-området så att ytan optimeras och ger möjlighet till upphöjda avlossningsplatser s.s. en ringväg. Detta för att få ett bättre flöde på området och mer lättanvändbar för kunderna. En byggnadskommitté är tillsatt för att förverkliga projektet som budgeterades 2024.

**FINANSIERING;**

Budget 2024 46 500 € Budget 2025 9 975 €



**VATTENVERKET – förnyande av samtliga rör på RO-anläggningen** **32 000 €**  
Utbyte av samtliga syrafasta rör på RO-anläggningen till duplex-rör vilka skall vara hållbarare än de syrafasta rören.

**AVLOPPSVERKET – ny durk i biosteget** **25 000 €**  
Förnyande av den gamla aluminiumdurken i biosteget som håller på att ”ruttna sönder” och därför behöver bytas för att ingen arbetsolycka skall riskera ske.

**VATTEN- OCH AVLOPPSVERKET – digitala hushållsvattenmätare** **11 000 €**  
Anslag för att köpa in digitala hushållsvattenmätare till Degerby vattenverkets verksamhetsområde. Genomförs som ett samarbetspilotprojekt med de övriga kommunerna som deltar i VA-samarbetet. 2024 köptes in 25 st och för 2025 budgeteras för inköp av ytterligare 50 st.

**SINTING SIMSTRAND – upprustning** **22 425 €**  
Upprustning av Sinting simstrand (BTN § 60/1.7.2024). En arbetsgrupp har tillsatts för att ta fram ett förslag till helhetsplan för området. I projektet ingår åtminstone nya omklädningskurer och en kallvattendusch. Projektet planeras genomföras som ett Leader-projekt och därmed erhålla extern finansiering till en del.

**BRAND- OCH RÄDDNINGSVÄSENDET Föglö FBK – ny motorspruta** **6 000 €**  
Inköp av ny motorspruta som en fortsättning på uppgraderingen av Föglö FBK:s räddningsutrustning där ett första anslag om 10.000 € upptogs 2024.

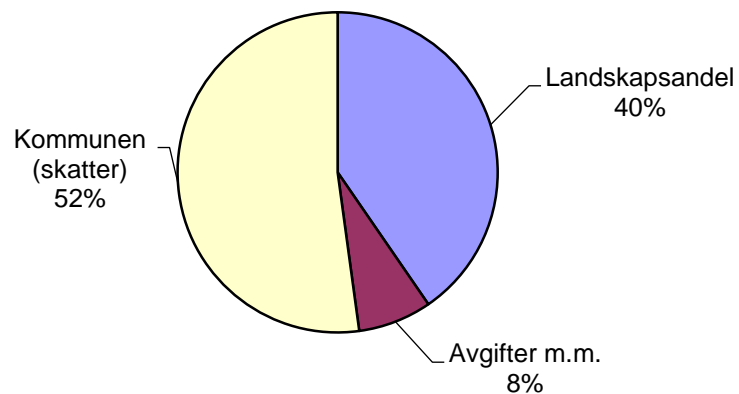
## LÅNETABLÅ 2025

Ändamål	Ränta	Amortering	Återstår 31.12.2025
<b>Landskapslån</b>			
Omsorgshemmet, tillbyggnad	3 900	7 700	187 240
Motionsbanan (PAF-lån)	120	667	3 333
<b>SAMMANLAGT</b>	<b>4 020</b>	<b>8 367</b>	<b>190 573</b>
<b>Lån i penninginrättningar</b>			
Slambassängerna, räntestödslån	30	618	618
Reningsverket, styrsystem mm	1 100	7 700	26 262
Reningsverket, uppgradering	750	3 200	12 800
Värmecentral, bygge	1 100	3 448	25 862
Skolan, renoveringar och nybygge (nytt lån 2024-2025)	0	0	625 000
<b>SAMMANLAGT</b>	<b>2 930</b>	<b>14 966</b>	<b>690 542</b>
<b>TOTALT</b>	<b>7 000</b>	<b>23 333</b>	<b>881 115</b>

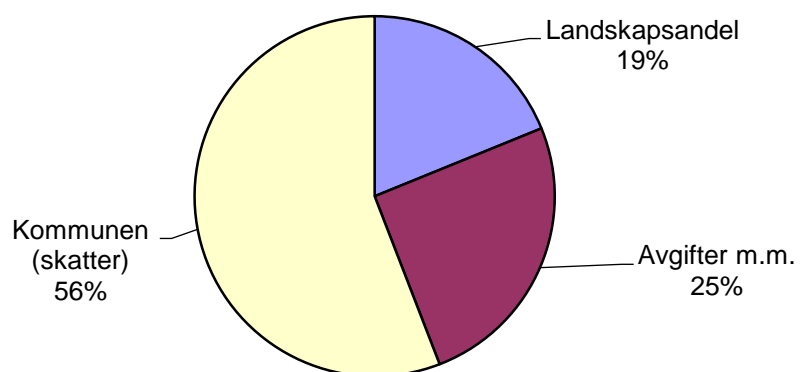
Lånet för skolprojektet lyfts när projektet startar och därmed beräknas ingen ränta eller amortering erläggas ännu 2025.

## Bilaga

### Fördelning av skolans driftskostnader 2025



### Fördelning av äldreomsorgens driftskostnader 2025



### Fördelning av barnomsorgens driftskostnader 2025

